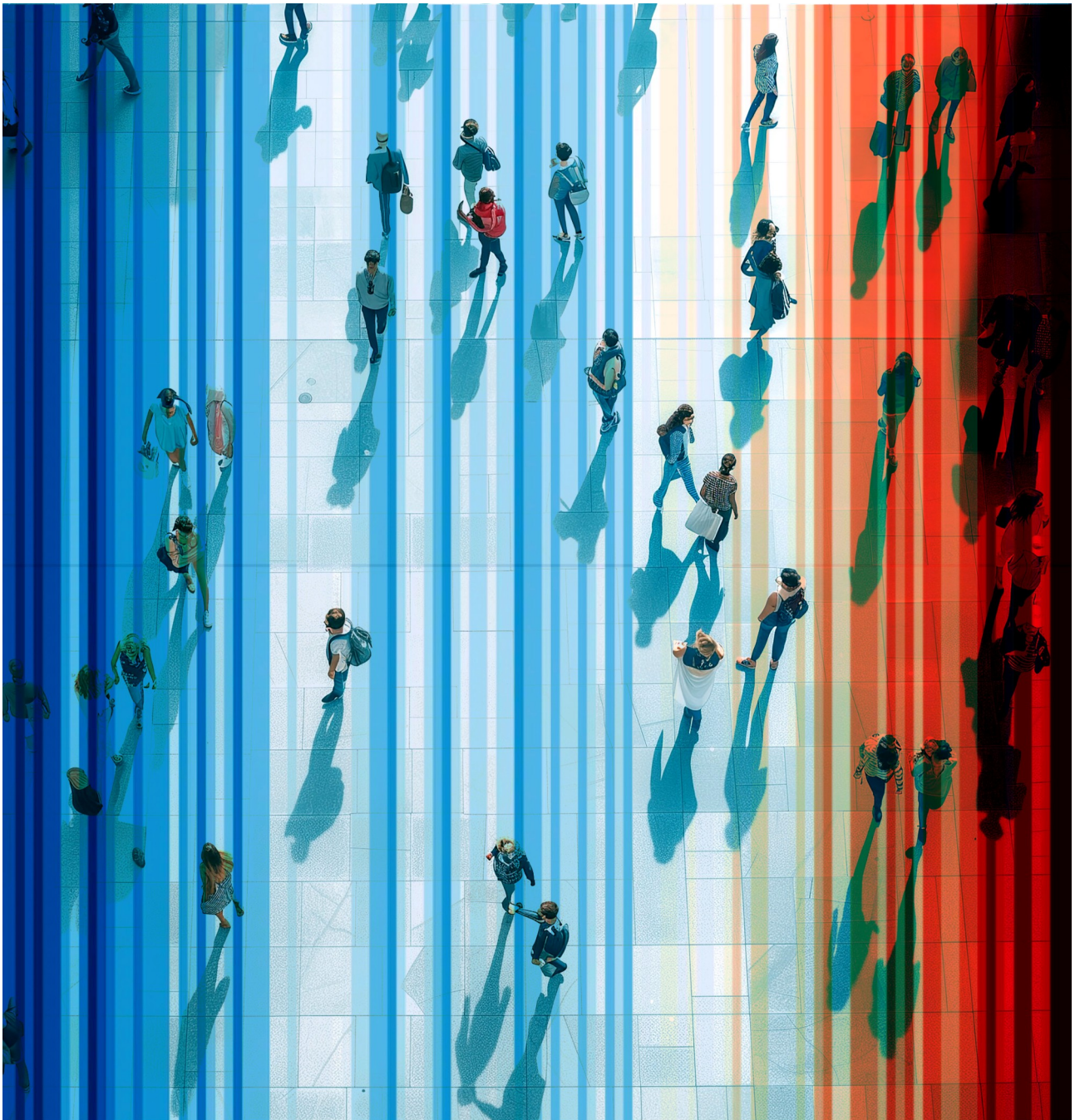

Túlmelegedett és nem megfelelően előkészített: Az európaiak tapasztalatai az éghajlatváltozással való együttélésekről

EEA-jelentés

Kongens Nytorv 6
1050 Koppenhága K
Dánia
Tel.: +45 33 36 71 00
Internet: eea.europa.eu
Érdeklődés: eea.europa.eu/megkeresések

Eurofound
Eurofound
Wyattville Road, Loughlinstown, Co. Dublin
D18 KP65
Írország
Tel.: +353 1 2043100
Internet: www.eurofound.europa.eu
Érdeklődés: information@eurofound.europa.eu

Jogi nyilatkozat

E kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság vagy az Európai Unió más intézményeinek hivatalos véleményét. Sem az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, sem az Ügynökség nevében eljáró személyek vagy vállalatok nem felelősek az e jelentésben foglalt információk esetleges felhasználásáért.

A brexitről szóló közlemény

Az EEA termékei, weboldalai és szolgáltatásai utalhatnak az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése előtt végzett kutatásokra. Az Egyesült Királyságra vonatkozó kutatásokat és adatokat általában olyan terminológiával magyarázzák, mint például: „EU-27 és az Egyesült Királyság” vagy „EGT-32 és az Egyesült Királyság”. Az e megközelítés alóli kivételeket a használatukkal összefüggésben tisztázni fogják.

Közzétételi politika

A környezetvédelem érdekében az Európai Környezetvédelmi Ügynökség csak a digitális kiadványokat támogatja. Kiadványainkat nem nyomtatjuk ki.

Szerzői jogi nyilatkozat

© Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2026; © Eurofound, 2026

Ez a kiadvány a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licenc alapján jelent meg (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Ez azt jelenti, hogy előzetes engedély nélkül, díjmentesen újra felhasználható kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célokra, feltéve, hogy az EEA-t ismerik el az anyag eredeti forrásaként, és hogy a tartalom eredeti jelentése vagy üzenete nem torzul. Előfordulhat, hogy a nem az Európai Környezetvédelmi Ügynökség tulajdonában lévő elemek felhasználásához vagy sokszorosításához közvetlenül az érintett jogosultaktól kell engedélyt kérni.

Az Európai Unióval kapcsolatos további információk a https://european-union.europa.eu/index_en címen érhetők el.

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026

ISBN 978-92-9480-755-7

ISSN 1977-8449

doi: 10.2800/6087030

A borító kialakítása: EGT

Borítókép: © Az Adobe Stock-ból adaptálva

Elrendezés: Eworx/EGT

Tartalom

Elismerések.....	4
Kulcsfontosságú üzenetek.....	5
Összefoglaló.....	6
1 Bevezetés.....	8
2 A válaszadók által érzékelt, éghajlattal kapcsolatos hatások.....	10
3 Aggodalom a jövőbeli éghajlati hatások miatt.....	13
4 A válaszadók által bejelentett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedések.....	14
4.1 Háztartási szintű reziliencia.....	16
4.2 A válaszadók által érzékelt rezilienciain intézkedések.....	19
4.3 A városi és vidéki válaszadók közötti különbségek.....	22
5 A válaszadói csoportok közötti különbségek.....	24
5.1 Háztartások pénzügyi eszközei.....	24
5.2 Életkor.....	27
5.3 Nem.....	30
5.4 Lakástulajdon.....	31
5.5 Bejelentett egészségi állapot.....	33
6 Következtetések és cselekvési lehetőségek.....	38
6.1 Az alkalmazkodási megoldások széles körű végrehajtásának szükségessége.....	38
6.2 A hő mint az egészséget és a jólétet fenyegető leggyakoribb kockázat kezelése.....	39
6.3 A háztartási szintű reziliencia ösztönzése.....	39
6.4 A veszélyeztetett csoportok védelme.....	39
Rövidítések.....	41
Hivatkozások.....	42
1. melléklet: Élet és munka az EU-ban – 2025. évi e-felmérés, a jelentésben elemzett kérdések.....	46

Pierre Dieumegard által az [Eŭropo-Demokratio-Esperanto](#) számára készített dokumentum

Ennek az "ideiglenes" dokumentumnak az a célja, hogy az Európai Unióban több ember szerezhessen tudomást az Európai Unió által készített (és az adókból finanszírozott) dokumentumokról.

Fordítás hiányában a polgárokat kizárják a vitából.

Ez a dokumentum [csak angol nyelven, pdf-fájlban létezik](#). A kezdeti fájlból létrehoztunk egy odt-fájlt, amelyet a Libre Office szoftver készített, gépi fordításra más nyelvekre. Az eredmények immár [valamennyi hivatalos nyelven](#) elérhetők.

Kíváncos, hogy az uniós közigazgatás vegye át a fontos dokumentumok fordítását. A „fontos dokumentumok” nemcsak törvények és rendeletek, hanem a megalapozott döntések közös meghozatalához szükséges fontos információk is.

Közös jövőnk közös megvitatása és a megbízható fordítások lehetővé tétele érdekében az eszperantó nemzetközi nyelv nagyon hasznos lenne egyszerűsége, rendszeressége és pontossága miatt.

Lépjen velünk kapcsolatba:

[Kapcsolat \(europokune.eu\)](mailto:Kapcsolat@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Elismerések

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) és az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) köszönetet mond az EEA-nak az európai környezeti információs és megfigyelőhálózatból (EGT-tagországok), az Európai Bizottság Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóságának Főigazgatóságából, az Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Irodájából, a Nemzetközi Migrációs Szervezetből és az európai éghajlat-egészségügyi klaszterből származó partnereinek értékes hozzájárulásukért és hozzájárulásukért.

Kulcsfontosságú üzenetek

- Ez a jelentés egy 27 európai országban több mint 27 000 válaszadó körében végzett online felmérésen alapul, és bemutatja a válaszadók éghajlati hatásokkal kapcsolatos tapasztalatait, a jövőbeli hatásokkal kapcsolatos aggályait, valamint az otthon hozott és a szomszédságukban megfigyelt rezilienciaintézkedéseket.
- A felmérés válaszadóinak több mint 80%-a számolt be arról, hogy az elmúlt 5 évben legalább egy éghajlattal kapcsolatos probléma (hőség, áradások, erdőtűzek, vízhiány, szél, szúnyogok/csípések) érintette őket. A leggyakrabban jelentett probléma a hőség volt: a válaszadók közel fele túl melegnek érezte magát otthonában, munkahelyén vagy az oktatás helyszínén, míg a válaszadók több mint 60%-a számolt be arról, hogy túl meleg van a szomszédságában.
- A válaszadók több mint 52%-a nagyon vagy nagyon aggódott a jövőbeli rendkívül magas hőmérséklet miatt, 48%-uk pedig nagyon vagy nagyon aggódott az erdőtűzek miatt. A nők, a legfiatalabb (16–29 éves) válaszadók, valamint a dél- és közép-kelet-európai válaszadók azok a csoportok, amelyek a leginkább aggódnak a jövőbeli éghajlati hatások miatt.
- Minden ötödik válaszadó nem rendelkezett a felmérésben felsorolt, a szélsőséges időjárás elleni védelmet szolgáló háztartási intézkedésekkel (pl. árnyékolás, légkondicionálás vagy szellőztetés, árvízvédelem, esővízgyűjtés, szélsőséges időjárás elleni biztosítás, tartalék energiarendszer és vészhelyzeti készlet).
- Jelentős regionális különbségek vannak a válaszadók által érzékelt éghajlati hatások és a bejelentett rezilienciaintézkedések között. Az éghajlati hatásokat leginkább Dél- és Közép-Kelet-Európában tapasztalták a válaszadók. Regionális szinten Észak-Európából származott az a csoport, amely a legalacsonyabb arányban számolt be az éghajlati hatásokról és a felmérésben felsorolt, hatóság által vezetett intézkedések jelenlétéről.
- A válaszadók több mint 38%-a nyilatkozott úgy, hogy nem engedheti meg magának, hogy nyáron megfelelően hűvösen tartsa otthonát; ez az arány 66%-ra emelkedik a pénzügyi nehézségekkel küzdő válaszadók körében.
- Az összes többi válaszadóhoz képest a kevésbé tehetősebb válaszadók, a bérlők vagy a rossz egészségi állapotban lévők nagyobb százaléka számolt be éghajlati hatásokról. Ugyanakkor e csoportokból kevesebb válaszadó számolt be arról, hogy háztartási szintű intézkedéseket fogadott el az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozóan, vagy hogy a szomszédságában hatóság által irányított intézkedéseket hajtott végre.
- A gyorsan változó éghajlat mellett az európai társadalom jólétének és jólétének biztosításához az éghajlati hatások megelőzésére és az azokra való felkészülésre irányuló intézkedések széles körű végrehajtására, a háztartási szintű rezilienciaintézkedések megfizethetőségére és a hatóságok által irányított alkalmazkodási intézkedések méltányos elosztására van szükség.

Összefoglaló

A folyamatban lévő éghajlatváltozás mint az európai jólétet és jólétet fenyegető veszély

Az éghajlatváltozás egyre nagyobb veszélyt jelent az európai társadalom egészségére, jólétére és jólétére. Az éghajlattal kapcsolatos szélsőséges események – például hőhullámok, erdőtüzek, árvizek vagy aszályok – a globális felmelegedés előrehaladtával egyre gyakoribbá és intenzívebbé válnak.

Az európai és nemzeti szakpolitikai keretek hangsúlyozzák, hogy sürgősen alkalmazkodni kell az éghajlatváltozáshoz, és hatékonyan kell kezelni a lakosságot és a gazdaságot érintő, éghajlattal kapcsolatos kockázatokat. Nem készült azonban sok értékelés arról, hogy milyen mértékben hajtottak végre az EU éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciájának javítását célzó intézkedéseket, különösen az egyes háztartások tekintetében.

Ezt a jelentést az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) és az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) közösen dolgozta ki, és egy online felmérés eredményein alapul. Feltárja az éghajlattal kapcsolatos hatások tapasztalatait, az otthon hozott rezilienciaintézkedéseket, a végrehajtott helyi intézkedések megítélését, valamint az európaiak egy mintáján belüli jövőbeli hatásokkal kapcsolatos aggályokat.

Az éghajlattal kapcsolatos hatások széles körű tapasztalatai és a jövővel kapcsolatos komoly aggódalmak

A felmérés válaszadóinak négyötöde számolt be arról, hogy az elmúlt öt évben (2020–2025) az alábbi, éghajlattal kapcsolatos problémák közül legalább egyet tapasztalt: kellemetlen hőség, árvizek, erdőtüzek, vízhiány, szélkárosodás vagy gyakoribb rovarcsípések. Számos válaszadó aggódalmát fejezte ki a jövőbeli éghajlati hatásokkal kapcsolatban is, mivel a hő- és erdőtüzek mintegy fele aggodalomra ad okot. Az a tény, hogy a válaszadók nagy százaléka számolt be arról, hogy a múltban hatásokat tapasztalt, a jövőben pedig aggályok merültek fel, arra utal, hogy többet kell tenni az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében.

Az alulkészültségre utaló jelek a háztartások szintjén Európában

A felmérés a válaszadók otthonaiban az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedéseket vizsgálta. A válaszadók több mint fele arról számolt be, hogy a felmérésben felsorolt, az éghajlati hatásokkal szembeni védelmet szolgáló intézkedések egyikét sem vezették be. A válaszadók valamivel több mint 22 %-a nem rendelkezett a felsorolt intézkedések egyikével sem otthon. A hő elleni intézkedések – a leggyakrabban jelentett probléma – közé tartozik az árnyékolás (a válaszadók 49 %-a számolt be erről), a tető-/falszigetelés (48 %) és a légkondicionálás vagy szellőztetés (32 %).

A válaszadók több mint 40%-a számolt be arról, hogy rendelkezik extrém időjárási eseményekre szóló lakásbiztosítással. A válaszadók sokkal kisebb százaléka készített vészhelyzeti készletet (14%) vagy biztosította a tartalék áramforráshoz való hozzáférést (8%). Ahhoz, hogy az európai társadalom megfelelően alkalmazkodni tudjon, a háztartásoknak ellenállóbbá kell válniuk azáltal, hogy jobban ismerik az otthoni intézkedéseket, hozzáférhetőbbé és megfizethetőbbé teszik azokat.

A helyi alkalmazkodási intézkedések nem infrastrukturális jellege

A válaszadók által leggyakrabban jelentett helyi intézkedések a szélsőséges időjárással kapcsolatos figyelmeztetések vagy riasztások (57%), a szélsőséges időjárás esetén alkalmazandó kockázatokról és intézkedésekről szóló figyelemfelkeltő kampányok (43%), valamint a száraz időszakokban alkalmazott vízhasználati korlátozások (42%) voltak. Összességében a válaszadók 36 %-a számolt be arról, hogy észrevette a faültetést vagy a zöldterületekhez való hozzáférés javulását a területén.

A helyi árvíz megelőzési intézkedésekről és a hűtőközpontok biztosításáról nem számoltak be, amint azt általában megfigyelték. A válaszadók véleménye alapján a

hatóságok által vezetett alkalmazkodási intézkedések pillanatképe azt sugallja, hogy a magatartásorientált intézkedéseket több infrastruktúra-alapú, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedésnek kell kísérnie.

Egyenlőtlen hatások és egyenlőtlen reziliencia

A válaszadók által jelentett éghajlati hatások némelyike aránytalanul érintett bizonyos csoportokat. Például a legalacsonyabb pénzügyi eszközökkel rendelkező háztartásokban négyszer annyi válaszadó tapasztalt problémákat a biztonságos és tiszta vízhez való hozzáféréssel kapcsolatban (15%, szemben a 4%-kal). Hasonlóképpen kétszer annyian voltak kitéve erdőtüzeknek és az azokhoz kapcsolódó füstnek, mint a legmagasabb pénzügyi eszközökkel rendelkező háztartások válaszadói (11%, szemben az 5%-kal). A megélhetési nehézségekkel küzdők kétharmada nem tudta megfelelően hűvösen tartani otthonát nyáron, míg a megélhetési nehézségekkel küzdők alig több mint 9% -a nagyon könnyen vagy egyszerűen találkozik.

A legfiatalabb válaszadók és nők a jövőbeli éghajlati hatások miatt leginkább aggódó csoportokként jelentek meg. Eközben a bérlők a lakástulajdonosokhoz képest kisebb valószínűséggel rendelkeztek otthoni rezilienciainitézkedésekkel. Végezetül, az önértékelés szerint rossz egészségi állapotú válaszadók valamennyi hatás tekintetében arról számoltak be, hogy jobban érintik őket az éghajlati hatások, ugyanakkor kevésbé valószínű, hogy otthoni rezilienciainitézkedésekkel rendelkeznek, mint az önértékelés szerint jó egészségi állapotú válaszadók.

Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia terén a társadalmi méltányosság biztosítása érdekében alapvető fontosságú olyan alkalmazkodási stratégiák kidolgozása, amelyek minden embert, különösen a legkiszolgáltatottabb csoportokat védik

A felmérésről

A jelentés az Eurofound éves [„Élet és munka az EU-ban” elektronikus felmérésén keresztül gyűjtött adatokra támaszkodik](#). 2025-ben a felmérés számos kérdést tartalmazott a múltban érezhető éghajlati hatásokról, a jövőbeli aggályokról és a rezilienciával kapcsolatos intézkedésekről. Az e kérdésekre adott válaszok e jelentésben szereplő elemzése az [Európai Éghajlat- és Egészségpolitikai Megfigyelőközpont](#) azon tevékenységeinek részét képezi, amelyek célja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos európai szakpolitikák támogatása, különös tekintettel az egészségre és a jólétre.

Az online felmérésre 27 európai országból 27 000 ember válaszolt. A minta azonban nem teljesen reprezentatív az európai sokaságra nézve (lásd: 1.1. háttérmagyarázat). E kérdés kezelése érdekében a rétegzést követő súlyozást alkalmaztak annak érdekében, hogy tükrözzék a kulcsfontosságú demográfiai tényezők – például a nem, az életkor, az iskolázottság és az urbanizáció foka – megoszlását az általános népességen belül. Ennek ellenére az eredmények nem általánosíthatók a teljes európai népességre, és a megállapítások csak a válaszadókra vonatkoznak.

Mindazonáltal a megállapítások értékes betekintést nyújtanak a válaszadók tapasztalataiba és perspektíváiba, és információkkal szolgálhatnak az éghajlattal kapcsolatos aggályok és az alkalmazkodási magatartás megértéséhez.

1 Bevezetés

Az európai éghajlati kockázatértékelés (EUCRA) szerint már most is számos kritikus éghajlati kockázat fenyegeti az emberek egészségét, az épített környezetet, az infrastruktúrát és az ökoszisztémákat Európában. Ha most nem kerül sor határozott fellépésre, az azonosított éghajlati kockázatok többsége az évszázad végére kritikus vagy katasztrofális szintet érhet el (EEA, 2024a). Az uniós politika elismeri, hogy a jelenlegi és jövőbeli éghajlati kockázatok kezelése elengedhetetlen Európa jólétének és lakosai életminőségének fenntartásához (EB, 2021; Európai Bizottság, 2024).

Az európai polgárok éghajlatváltozással kapcsolatos nézeteit rendszeresen értékeli olyan felmérések révén, mint a kétévenkénti éghajlatváltozási Eurobarométer (pl. Európai Bizottság, 2025a) és az Európai Beruházási Bank (EBB) éves éghajlati felmérése (pl. EBB, 2024). Ez a közös EEA/Eurofound jelentés további betekintést nyújt ebbe az ismeretanyagba azáltal, hogy bemutatja a 27 uniós tagállamban több mint 27 000 résztvevővel végzett online felmérés megállapításait (lásd: 1.1. háttérmagyarázat).

Konkrétabban, ez a jelentés betekintést nyújt az éghajlattal kapcsolatos hatások típusaiba, amelyeket a válaszadók személyesen tapasztaltak vagy tanúi voltak lakóhelyükön. Bemutatja továbbá az éghajlattal kapcsolatos jövőbeli aggályait is. A legfontosabb, hogy a jelentés az első európai szintű áttekintést nyújtja az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések vélt végrehajtásáról – mind a válaszadók által a háztartások szintjén bejelentett intézkedésekről, mind a hatóságok által végrehajtott intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeikről. Mivel azonban önbevalláson alapuló adatokon és a válaszadók benyomásain alapul, az alkalmazkodási erőfeszítések szisztematikus leltározása helyett lakmuszesztésként kell kezelni.

A tervek szerint az EU változó éghajlattal szembeni kollektív rezilienciájáról alkotott kép pillanatképe segíteni fogja a közelmúltbeli és folyamatban lévő szakpolitikai fejlemények, például a felkészültségi unióra vonatkozó európai stratégia (EK, 2025b) és a küszöbön álló, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára és a kockázatkezelésre vonatkozó integrált európai keret keretében tett erőfeszítések célzottabbá tételét. Az eredmények földrajzi terület és társadalmi-gazdasági csoport szerinti bontása lehetővé teszi annak megértését, hogy mely helyek és emberek vannak a legnagyobb kockázatnak kitéve, és melyek igénylik a legsürgősebb fellépést.

háttérmagyarázat

A felmérésről

2020 óta az Eurofound évente nagyszabású „Élet és munka az EU-ban” elektronikus felmérést végez. Eredetileg úgy tervezték, hogy értékelje a Covid19-világjárványnak az emberek élet- és munkakörülményeire gyakorolt hatását az Európai Unióban (EU). 2022-től kezdődően az e-felmérés tematikus hatókörét kiterjesztették a világjárvány, az ukrajnai háború és a növekvő megélhetési költségek hosszú távú következményeinek mérésére.

A felmérés 2025-ös kiadása az éghajlatra és a környezetre összpontosított. Kérdéseket tartalmazott az emberek éghajlati hatásokkal kapcsolatos tapasztalatairól, a válaszadók által vállalt vagy a területükön megfigyelt jövőbeli kockázatokkal és rezilienciaintézkedésekkel kapcsolatos aggályokról.

Az e-felmérés nem valószínűségi mintavételi megközelítést alkalmaz, elsősorban a célzott közösségimédia-hirdetéseken keresztül történő online toborzáson alapul, amelyet hógolyó-mintavétel egészít ki. Az így kapott minta nem reprezentálja az általános sokaságot. Emellett a korábbi felmérések válaszadóit felkérlik, hogy vegyenek részt a következő hullámokban. Mint ilyen, a testületet rendszeresen frissítik, de nem reprezentatív.

A felmérés reprezentativitásának javítása érdekében utólagos rétegzési súlyozást alkalmaztak, hogy a mintát összehangolják az EU-27 népességének és az egyes tagállamok demográfiai összetételével. 2025-ben a súlyozó tényezők a nem, az életkor, az iskolai végzettség és a régió alapultak.

2025. április 1. és június 4. között az e-felmérés 27 uniós tagállamban mintegy 27 000 résztvevő válaszait gyűjtötte össze. Közülük 16 500 volt visszatérő válaszadó, és 10 500-at újonnan toboroztak közösségimédia-csatornákon keresztül (beleértve az Instagramon és a Facebookon megjelenő hirdetéseket, valamint az organikus bejegyzéseket). A minimális cél országonként 500 válaszadó volt, amit Ciprus, Luxemburg és Málta kivételével a legtöbb tagállam elért. Tizennégy országban a minta mérete meghaladta az 1000 válaszadót.

A felmérés információkat gyűjtött a válaszadók jellemzőiről (életkor, nem, hivatali idő, könnyű megélhetés, önértékelésen alapuló egészség, háztartás típusa, valamint földrajzi elhelyezkedés és az urbanizáció foka). Ez az információ lehetővé tette a válaszok különböző csoportok közötti összehasonlítását. A jelentés leíró statisztikákat tartalmaz. Ugyanakkor regressziós elemzéseket is végeztek annak tesztelésére, hogy a különbségek statisztikailag szignifikánsak és érvényesek voltak-e, miután ellenőrizték az egyéb válaszadói jellemzőket. Ebben a kiadványban csak az ily módon validált eredményekről számolunk be.

A nem valószínűségi mintavételi megközelítés azt jelenti, hogy a leíró statisztikákat a demográfiai súlyozás ellenére nem szabad az EU teljes népességére vonatkozó pontos pontbecsléseknek tekinteni. Az azonosított kapcsolatok, mechanizmusok és tendenciák azonban statisztikailag érvényesek és átruházhatók.

A felméréssel kapcsolatos további információk [itt találhatóak](#).

2 A válaszadók által érzékelt, éghajlattal kapcsolatos hatások

A felmérésben a válaszadókat arról kérdezték, hogy az elmúlt 5 évben milyen kiválasztott éghajlati hatásokat tapasztaltak ⁽¹⁾ (lásd: 1. melléklet). A válaszok a résztvevők felfogását tükrözik, és többféle, nem kizárólag az éghajlatváltozásnak tulajdonítható hatást is magukban foglalhatnak. Ezt a figyelmeztetést szem előtt tartva a válaszadók 80,5%-a számolt be arról, hogy legalább egy hatást tapasztalt a felmérésben felsoroltak közül, amint azt a 2.1. ábra mutatja. Földrajzi szempontból a dél- és közép-kelet-európai válaszadók voltak azok a csoportok, amelyekben a legmagasabb azoknak az embereknek az aránya, akik arról számoltak be, hogy legalább egy éghajlati hatást tapasztaltak: 86,1 %, illetve 85,3 %.

Ezek a megállapítások összhangban vannak az EBB legutóbbi felmérésének eredményeivel, amelyben az uniós válaszadók 80 %-a állította, hogy az elmúlt 5 évben legalább egy szélsőséges időjárási eseményt tapasztalt (EBB, 2024). A különböző éghajlati hatások által érintett dél-európai válaszadók magas aránya az éghajlatváltozásról szóló, 2025. évi Eurobarométer tematikus felmérés (EB, 2025a) megállapításait is tükrözi. Támogatja továbbá, hogy az EUCRA (EEA, 2024a) hangsúlyozza, hogy sürgősen kezelni kell az éghajlati kockázatokat ebben a régióban.

A felmérés válaszadói által az éghajlattal kapcsolatban tapasztalt fő hatás a hő volt. Az elmúlt 5 évben a felmérés válaszadóinak 49,7%-a érezte magát túl melegnek otthonában, 46,8%-a munkahelyén vagy oktatási helyén, 60,7%-a pedig a környezetén kívül. Ez azt jelzi, hogy a hő által az emberek egészségére, jóllétére és termelékenységére gyakorolt hatások csökkentésének egyik kulcsfontosságú módja annak biztosítása, hogy az uniós épületek és a tágabb élet- és munkakörnyezet hőálló legyen (Martinez et al., 2025; EEA, 2022a).

Összességében a válaszadók 34%-a számolt be a szúnyog- vagy kullancscsípések érzékelt növekedéséről az elmúlt 5 évben. A vektorok bőségét, a harapási időszak hosszát és a betegségek terjedésének valószínűségét befolyásolja a változó éghajlat (EEA, 2022a). A több harapást tapasztalók aránya Dél- és Közép-Kelet-Európában volt a legmagasabb (2.1. ábra), beleértve Ciprust (60,9%), Görögországot (59,0%) és Horvátországot (57,7%).

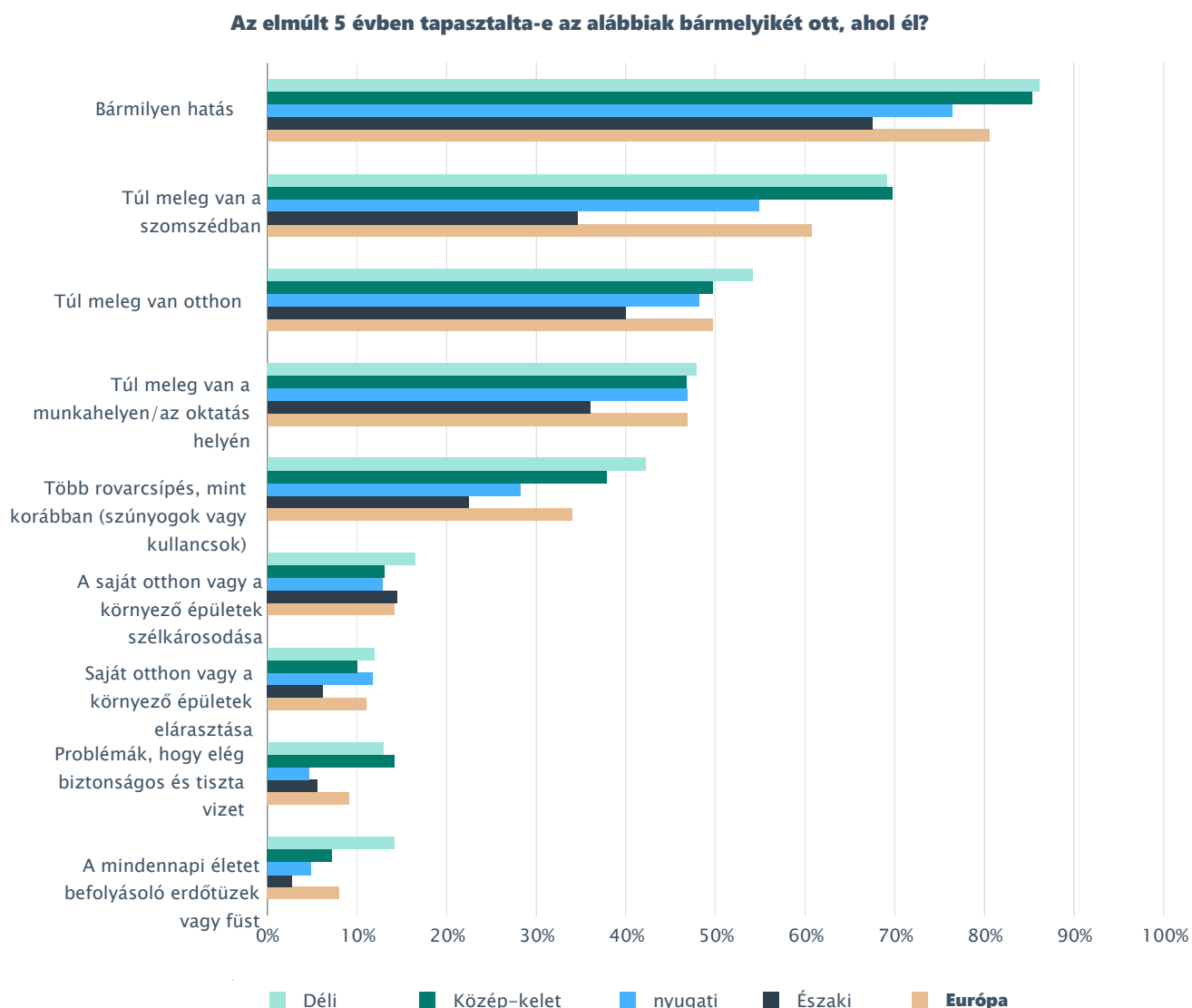
Ez közegészségügyi szempontból aggályos, mivel ezekben az országokban bizonyítottan jelen vannak az Aedes invazív szúnyogok (ECDC, 2025), amelyek dengue-lázat, zikát és chikungunyát hordozhatnak. Rendelkeznek továbbá az őshonos Culex pipiens szúnyogokkal (ECDC, 2023), amelyek képesek a nyugat-nílusi láz terjedésére.

Az elmúlt 5 évben a válaszadók 14,1%-a tapasztalt szélkárt a közeli otthonokban vagy épületekben. Ettől eltekintve az összes többi éghajlati hatást a válaszadók mintegy egytizede tapasztalta (lásd: 2.1. ábra).

Jelentős különbségek voltak az országok között a hatásokat tapasztaló válaszadók százalékos aránya tekintetében. Például Írországból (a válaszadók 43,3%-a), valamint Horvátországból (29,4%) és Magyarországon (26,6%) volt a legelterjedtebb a szél által a válaszadók otthonaiban vagy a közeli épületekben okozott károkkal kapcsolatos tapasztalat.

1 A felmérésben szereplő éghajlati hatások listája nem kimerítő jellegű. A kiadványt az Eurofound és az EEA állította össze az Európai Éghajlat- és Egészségvédelmi Megfigyelőközpont partnerszervezeteivel együttműködésben. A listát az európai lakosság jólétét és jóllétét érintő, az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó elismert kockázatok vezérelték (EEA, 2024a; EEA, 2025c). A bevonandó tételek végleges kiválasztásakor figyelembe vették a felmérés hosszát.

2.1. ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik saját területükön tapasztaltak éghajlati hatásokat, európai régióként

Megjegyzések: Az ezen és a következő ábrákon használt földrajzi csoportok a következők: Közép-Kelet-Európa (Bulgária, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Románia és Szlovákia); Észak-Európa (Dánia, Észtország, Finnország, Írország, Lettország, Litvánia és Svédország); Dél-Európa (Ciprus, Görögország, Horvátország, Málta, Montenegró, Olaszország, Portugália, Spanyolország és Szlovénia); Nyugat-Európa (Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország, Liechtenstein, Luxemburg, Hollandia és Svájc).

A felmérés egyes országokra vonatkozó megállapításai megtalálhatók az [interaktív megjelenítőben](#).

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

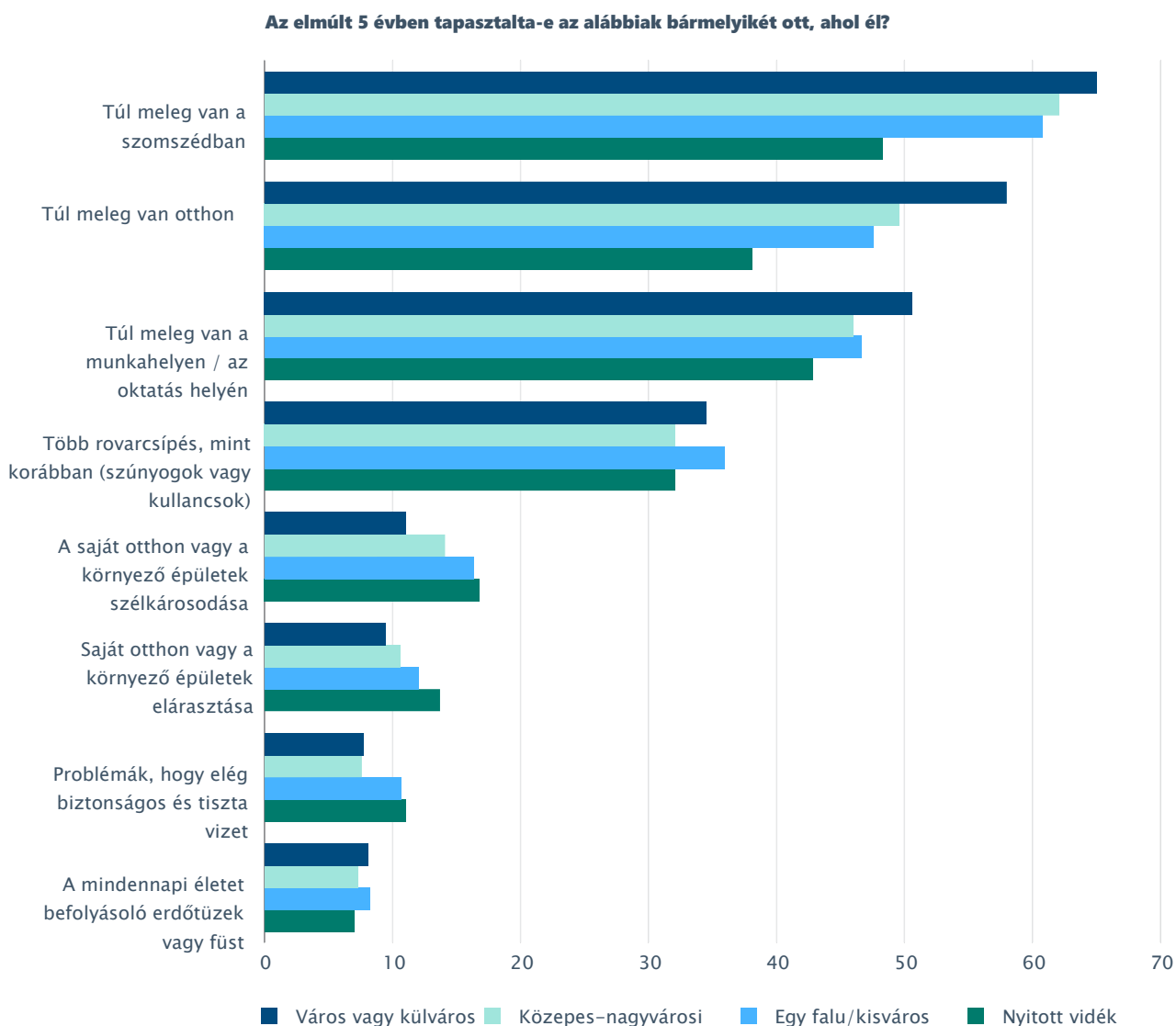
Az erdőtűzeket és füstjüket leggyakrabban Görögországból (41,1 %), Portugáliából (35,2 %) és Ciprusról (20,3 %) tapasztalták a válaszadók, míg Európa egészében ez az arány átlagosan 8 % volt. Azon válaszadók százalékos aránya, akik az elmúlt 5 évben árvizeket tapasztaltak, az ez idő alatt bekövetkezett nagyszabású árvizek mintáját tükrözte. Például Ausztriában (25,9%) és Szlovéniában (19,1%) a válaszadók sokkal nagyobb százaléka számolt be arról, hogy árvizet tapasztalt, mint az általános 11%-os európai átlag.

2 A válaszadók által érzékelt, éghajlattal kapcsolatos hatások

Az éghajlattal kapcsolatos hatások eltérőek voltak attól függően, hogy a válaszadók városi vagy vidéki környezetben éltek-e. A bel- és kültéren egyaránt hőt tapasztaló válaszadók aránya az urbanizáció fokozódásával nőtt (2.2. ábra).

Ezzel szemben az urbanizáltabb környezetekben alacsonyabb volt azon válaszadók aránya, akik arról számoltak be, hogy szél, áradások vagy a vízhez való hozzáféréssel kapcsolatos problémák érintették őket. Ez azt tükrözheti, hogy a városokban a kevésbé sűrűn lakott területekhez képest magasabb szintű az árvizek elleni védelem, vagy azt jelezheti, hogy a városokban jó az infrastruktúrához, például a közüzemi vízellátáshoz való hozzáférés.

2.2. ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik saját területükön tapasztaltak éghajlati hatásokat, az urbanizáció saját bevallásuk szerinti szintje szerint.

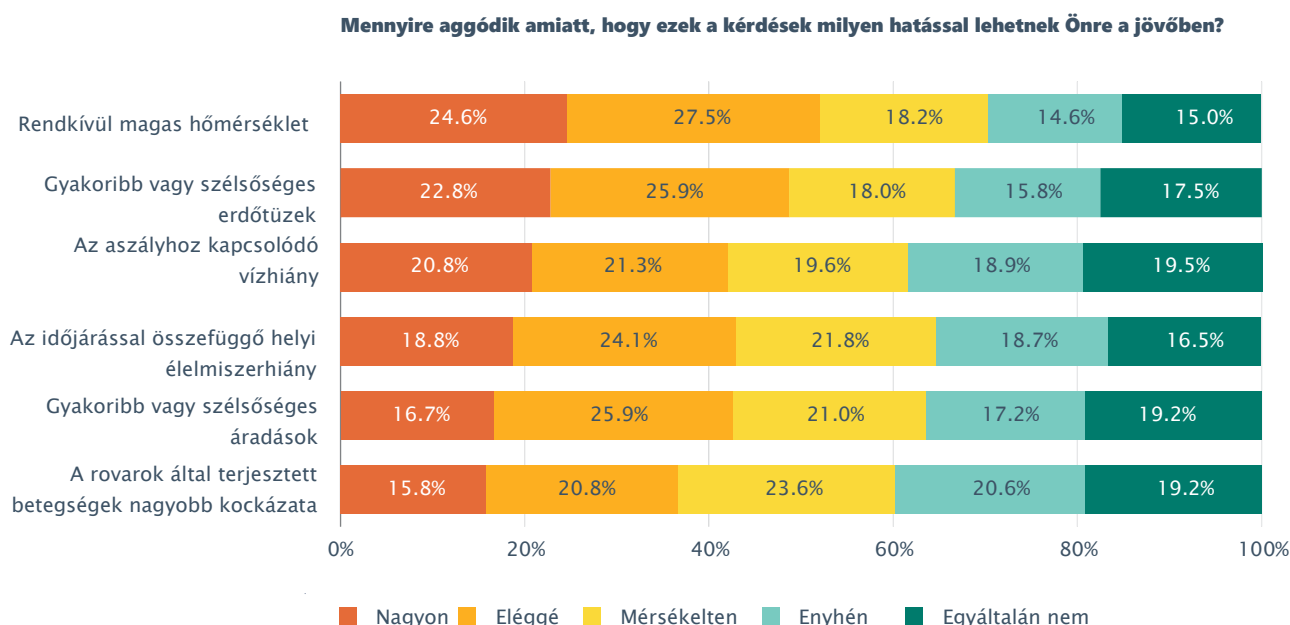
Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

3 Aggodalom a jövőbeli éghajlati hatások miatt

A válaszadók több mint fele (52,1%) nagyon aggódott vagy nagyon aggódott a mindennapi életet és a jólétet a jövőben megzavaró rendkívül magas hőmérséklet miatt. A válaszadók számára a második leginkább aggasztó kérdés a gyakoribb vagy szélsőségesebb erdőtűz volt; 48,7% állította, hogy ezek nagyon vagy nagyon aggasztóak. Ez megerősíti az EUCRA-t, amely szerint a hőség és az erdőtűz az emberi egészséget fenyegető legsúlyosabb kockázatok közé tartoznak, és a legsürgősebb fellépést igénylik (EEA, 2024a).

Hasonló számú válaszadó (42% és 43% között) nagyon vagy nagyon aggódott a helyi/szezonális élelmiszerekhez vagy biztonságos vízhez való korlátozott hozzáférés, valamint a gyakoribb vagy szélsőségesebb árvizek miatt. A szünycsúszások vagy a szünycsúszások okozta betegségek kialakulásának nagyobb valószínűsége volt a legkevésbé aggasztó kérdés a válaszadók számára (3.1. ábra).

3.1. ábra A jövőbeli éghajlati hatások miatt aggódó válaszadók százalékos aránya

Megjegyzés: Az egyes országokra vonatkozó felmérés eredményei az [interaktív megjelenítőben](#) találhatóak.

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

Egyértelmű földrajzi különbség van az összes veszély tekintetében fennálló aggodalom mértékében. Dél-Európában Észak-Európához képest kétszer annyi válaszadó aggódott nagyon vagy nagyon a jövőbeli magas hőmérsékletek (61% a 29,9%-kal szemben), a szélsőségesebb vagy gyakoribb árvizek (50,2% a 25,3%-kal szemben), valamint a szélsőségesebb vagy gyakoribb erdőtűz (58,8% a 29,9%-kal szemben) miatt.

A közép-kelet-európai válaszadók nagyobb százaléka nagyon vagy nagyon aggódott a kullancsok vagy szünycsúszások által okozott megbetegedések kitérője miatt, mint az észak-európaiak (45,1 % szemben a 29,1 %-kal), a napi vízhez való hozzáférés (54,3 % szemben a 23,2 %-kal) és az élelmiszerhez való hozzáférés (53,1 % szemben a 29,9 %-kal).

Az egyes országok válaszainak részletes lebontását lásd az [interaktív megjelenítőben](#).

4 A válaszadók által bejelentett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedések

Bár az EU és az egyes tagállamok szilárd szakpolitikai kerettel rendelkeznek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás támogatására, kevés információ áll rendelkezésre a végrehajtott intézkedésekről és azok hatékonyságáról. Ez akadályozza Európa éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia felé tett előrehaladásának teljes körű megértését (EEA, 2025a).

Az ebben a fejezetben bemutatott felmérési eredmények segítenek rávilágítani az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések végrehajtásának szintjére Európa-szerte. A felmérés válaszadóit arra kérték, hogy erősítsék meg, hogy háztartásukban érvényben vannak-e bizonyos, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedések, és válaszoljanak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciához hozzájáruló, hatóságok által irányított intézkedésekkel kapcsolatos kérdésekre, amelyeket a területükön tapasztaltak ⁽²⁾ (1.1. táblázat). A felsorolt intézkedések között infrastruktúra-alapú (fizikai beavatkozási intézkedéseket igénylő) és nem infrastruktúra-alapú kezdeményezések egyaránt szerepeltek.

A felsorolt, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések összehangolhatók a válságkezelési ciklus különböző szakaszaival:

- megelőzés (a válság vagy katasztrófa hatásainak minimalizálása az esemény előtt);
- felkészültség (a reagálás megtervezése);
- reagálás (a válság vagy katasztrófa hatásainak minimalizálását célzó intézkedések);
- helyreállítás (visszatérés a válság vagy katasztrófa előtti állapotokhoz) (EEA, 2017; Európai Bizottság, 2025c).

táblázat: A felmérésben szereplő rezilienciaintézkedések

	Az éghajlatváltozással szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedés	Infrastruktúra alapú?	A válságkezelési ciklus szakasza
Háztartási szint	Falak vagy tető szigetelése	Igen	Felkészültség
	Légkondicionálás vagy szellőzés	Igen	Felkészültség
	Árnyékolás	Igen	Felkészültség
	Árvízállóság	Igen	Felkészültség
	Esővíz gyűjtése	Igen	Felkészültség
	Szünetmentes áramellátó rendszer vagy generátor	Igen	Felkészültség
	Vészhelyzeti készlet	Nem	Felkészültség/reagálás
	Szélsőséges időjárási eseményekre vonatkozó lakásbiztosítás	Nem	Felkészültség/helyreállítás
Hatóság által vezetett	Figyelmeztetések vagy riasztások szélsőséges időjárási eseményekre	Nem	Felkészültség
	Figyelemfelkeltő kampányok a kockázatokról és a szélsőséges időjárás esetén meghozandó intézkedésekről	Nem	Felkészültség
	Több fát ültetnek vagy javítják a zöldterületekhez való hozzáférést	Igen	Megelőzés
	Hűtőközpontok biztosítása	Igen	Felkészültség
	A munka-/oktatási ütemterv módosítása a legmelegebb órákban vagy napokban végzett tevékenységek elkerülése érdekében	Nem	Felkészültség/reagálás
	Árvízmeelőzés	Igen	Megelőzés
	Vízhasználati korlátozások aszályok idején	Nem	Felkészültség/reagálás
	A szúnyogokra vonatkozó védekezési intézkedések	Nem	Megelőzés
Megjegyzés: Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedésekkel kapcsolatos kérdések pontos			

2 Az „Ön területe” kifejezést a felmérés nem részletezte részletesebben, így az értelmezésre szorult.

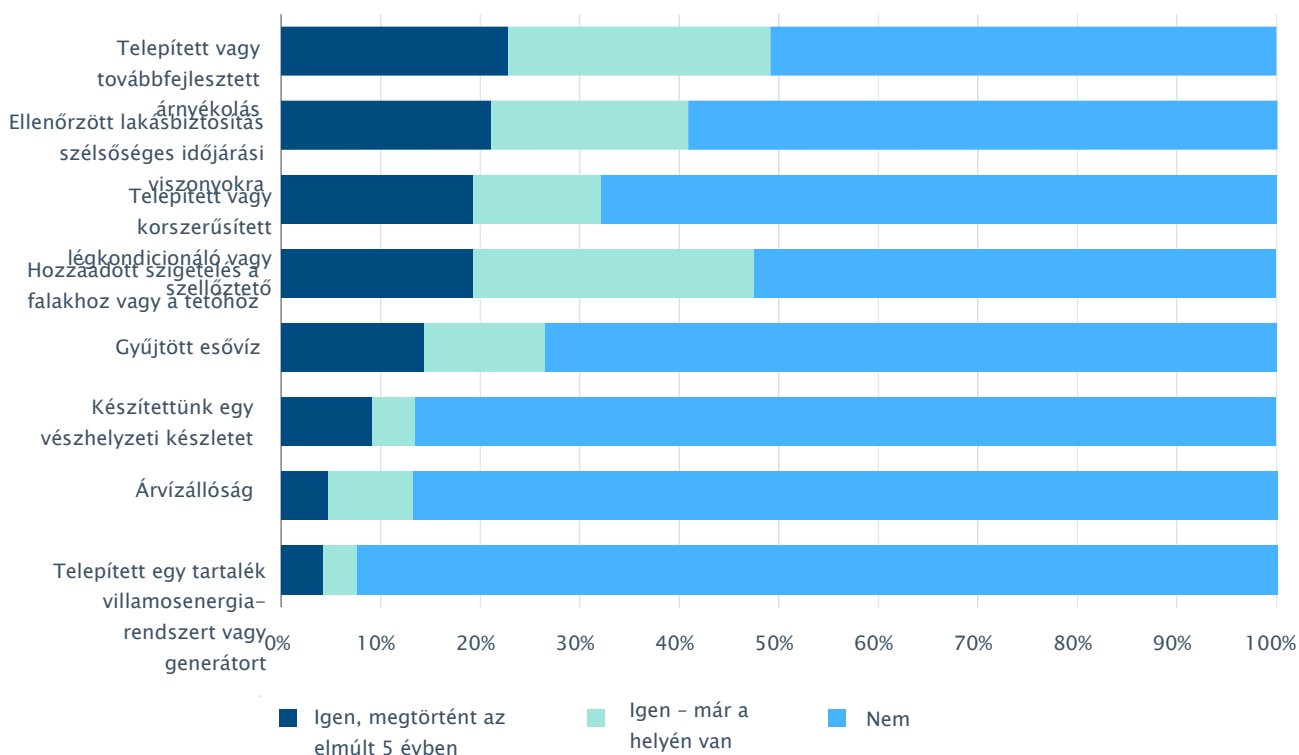
megfogalmazását lásd az 1. mellékletben.
Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.
(2) Az „Ön területe” kifejezést a felmérés nem részletezte részletesebben, így az értelmezésre szorult.

4.1 Háztartási szintű reziliencia

Míg a válaszadók 77,9 %-a rendelkezett a felmérésben felsorolt, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések legalább egyikével otthon, egyik intézkedés sem volt érvényben a válaszadók otthonainak több mint felében (4.1. ábra). Előfordulhat, hogy egyes intézkedések (pl. árvízállóság) nem relevánsak olyan környezetekben, ahol bizonyos veszélyek hiányoznak. A válaszadók kis százaléka azonban egyetemesebb intézkedéseket vezetett be (pl. vészhelyzeti készletet vagy tartalék áramforrást). Az eredmények általánosságban arra utalnak, hogy Európa-szerte a háztartások általában nem eléggé vannak felkészülve az éghajlati veszélyekre és más válságokra.

4.1. ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó belföldi intézkedésekkel rendelkező válaszadók

Az elmúlt 5 évben milyen változások történtek az otthonában?

Megjegyzés: Az egyes országokra vonatkozó felmérés eredményei az interaktív nézetben találhatóak.

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

Az otthon leggyakrabban hozott intézkedések közül kettő a hő kezelésére szolgál. Az otthonokban alkalmazott leggyakoribb intézkedés az árnyékolás javítása volt; A válaszadók 49,2%-a számolt be arról, hogy ezt bevezette. Viszonylag megfizethető alkalmazkodási intézkedés, és mind a belső, mind a külső árnyékolás hatékonyan csökkenti az épületek belső hőmérsékletét (Martinez et al., 2025).

A második legnépszerűbb intézkedés a tetők és falak szigetelése volt (47,6%). A jól megtervezett épületekben ez csökkentheti a túlmelegedést, de a megfelelő szellőztetéssel, árnyékolással vagy hőtömeggel nem rendelkező épületekben súlyosbíthatja a túlmelegedést (Martinez et al., 2025); ezért ennek az intézkedésnek a hatékonysága a kontextusától függ. Például a jövedelmekről és életkörülményekről szóló 2023. évi európai felmérésben 16 európai ország mindössze 24,2 %-a vélte úgy, hogy lakása hűtési rendszere és hőszigetelése elegendő ahhoz, hogy nyáron megfelelően hűtse a lakást (Eurostat, 2023).

Összességében a válaszadók 32,1%-a számolt be arról, hogy légkondicionálót vagy szellőzést szerelt be vagy korszerűsített. Bár a légkondicionálás hatékony lehet az egészség védelme szempontjából, különösen a kiszolgáltatott személyek esetében, a légkondicionálás széles körű használata jó példa a helytelen alkalmazkodásra. Ez a villamosenergia-csúcsigényhez kapcsolódó problémákhoz vezet, és a berendezések által termelt hő hozzájárulhat a városi hőszigetehatásokhoz (EEA, 2022c).

Emellett a mechanikus hűtés – légkondicionálás, aktív szellőztetés vagy ventilátorok használata – előzetes beruházást és villamosenergia-fogyasztást is igényel, és így többletköltségeket okoz a háztartások számára. Ez megakadályozhatja az embereket az ilyen intézkedések telepítésében vagy használatában.

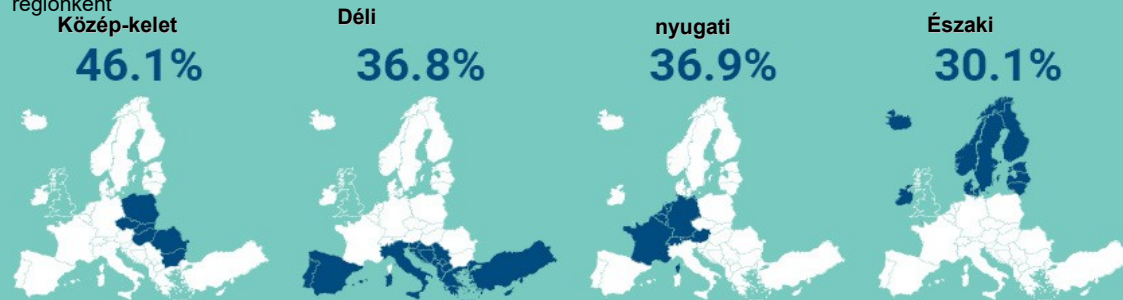
Arra a kérdésre, hogy megengedhetik-e maguknak, hogy nyáron megfelelően hűtsék a házukat, a válaszadók 38,2% -a negatívan válaszolt. Azon válaszadók aránya, akik nyáron nem engedhették meg maguknak, hogy hűvösen tartsák otthonukat, Közép-Kelet-Európában volt a legmagasabb (46,1%), szemben az észak-európai 30,1%-kal (4.2. ábra).

4.2 ábra Azon válaszadók százalékos aránya, akiknek a háztartása nem engedheti meg magának, hogy nyáron megfelelően hűtse otthonát

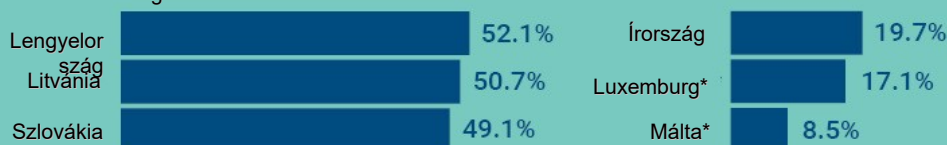
Megengedheti magának, hogy nyáron megfelelően hűtse a házát?

Azon válaszadók százalékos aránya, akiknek a háztartása nem engedheti meg magának, hogy nyáron megfelelően hűtse otthonát

A válaszadók százalékos aránya régióként

A legmagasabb százalékos arányú és a legalacsonyabb százalékos arányú országok

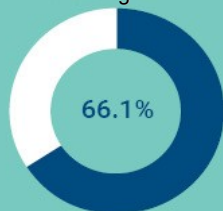

A válaszadók százalékos aránya pénzügyi eszközök, hivatali idő, életkor és a háztartás összetétele szerint

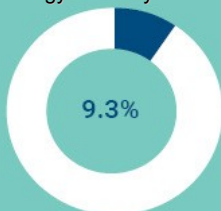

Könnyű végkielégítés

Nehézséggel vagy nagy nehézség

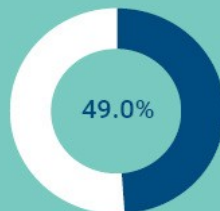

Könnyen vagy nagyon könnyen

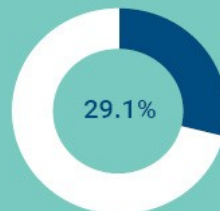

Lakástulajdon

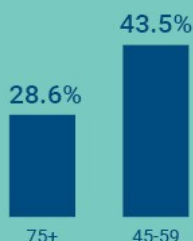
Bérlő

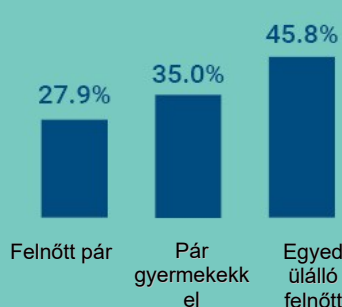
Tulajdonos

Életkor

Háztartás összetétele

* Alacsony megbízhatóság az alacsony mintaméret miatt

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

Összességében a válaszadók 40,8% -a számolt be arról, hogy extrém időjárási otthoni biztosítással rendelkezik. Jelentős különbségek voltak az országok között a tekintetben, hogy hány válaszadó számolt be arról, hogy szélsőséges időjárási otthoni biztosítással rendelkezik. Svédországban a válaszadók 17,4%-a, míg Luxemburgban 70,1%-a élt ezzel a lehetőséggel.

Az egyes országokban működő különböző biztosítási rendszerek befolyásolják a biztosítás elérhetőségét és megfizethetőségét. Az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (2024) szerint Görögországban, Olaszországban és Romániában volt a legmagasabb a védelmi rés a természeti katasztrófák tekintetében a kockázatok és az alacsony biztosítási penetráció kombinációja miatt. Az árvízbiztosítás különösen megfizethetetlennek bizonyult Lengyelország és Portugália magas kockázatú területein, majd Horvátország, Németország és a balti államok több régiójában (Tesselaar et al., 2020). Az Eurofound (2025) felmérésének itt közölt eredményei bizonyos mértékig tükrözik ezeket a mintákat (lásd az interaktív nézőt). Óvatosan kell azonban kezelni őket, mivel a felmérési minta nem volt reprezentatív, és az információkat a válaszadók maguk jelentették be. Ezenkívül az önbevalláson alapuló biztosítási fedezet visszahívási torzítás tárgyát képezheti, mivel előfordulhat, hogy a válaszadók nem pontosan emlékeznek vagy nem értik a szélsőséges időjárás elleni védelemre vonatkozó politikáik konkrét feltételeit.

A felmérés válaszadóinak több mint egynegyede mondta azt, hogy otthon gyűjti az esővizet száraz időszakokban történő felhasználásra. Egyes országokban, például Belgiumban, Csehországban és Szlovéniában a válaszadók több mint 40 %-a rendelkezett esővízgyűjtő rendszerrel. Jelentős számú válaszadó számolt be arról, hogy az elmúlt 5 évben esővízgyűjtő rendszereket telepített (pl. Csehországban a válaszadók 26,7 %-a, Észtországban és Szlovákiában pedig a válaszadók közel egynegyede).

A leggyakrabban jelentett intézkedések közé tartozott az árvízállóság; a válaszadók mindössze 13,2 %-a számolt be arról, hogy intézkedéseket vezetett be. Az ingatlanszintű árvízvédelem csak olyan területeken alkalmazható, amelyek hajlamosak lehetnek az áradásokra, és jelentős beruházásokat és szerkezeti változtatásokat igényel a lakásban.

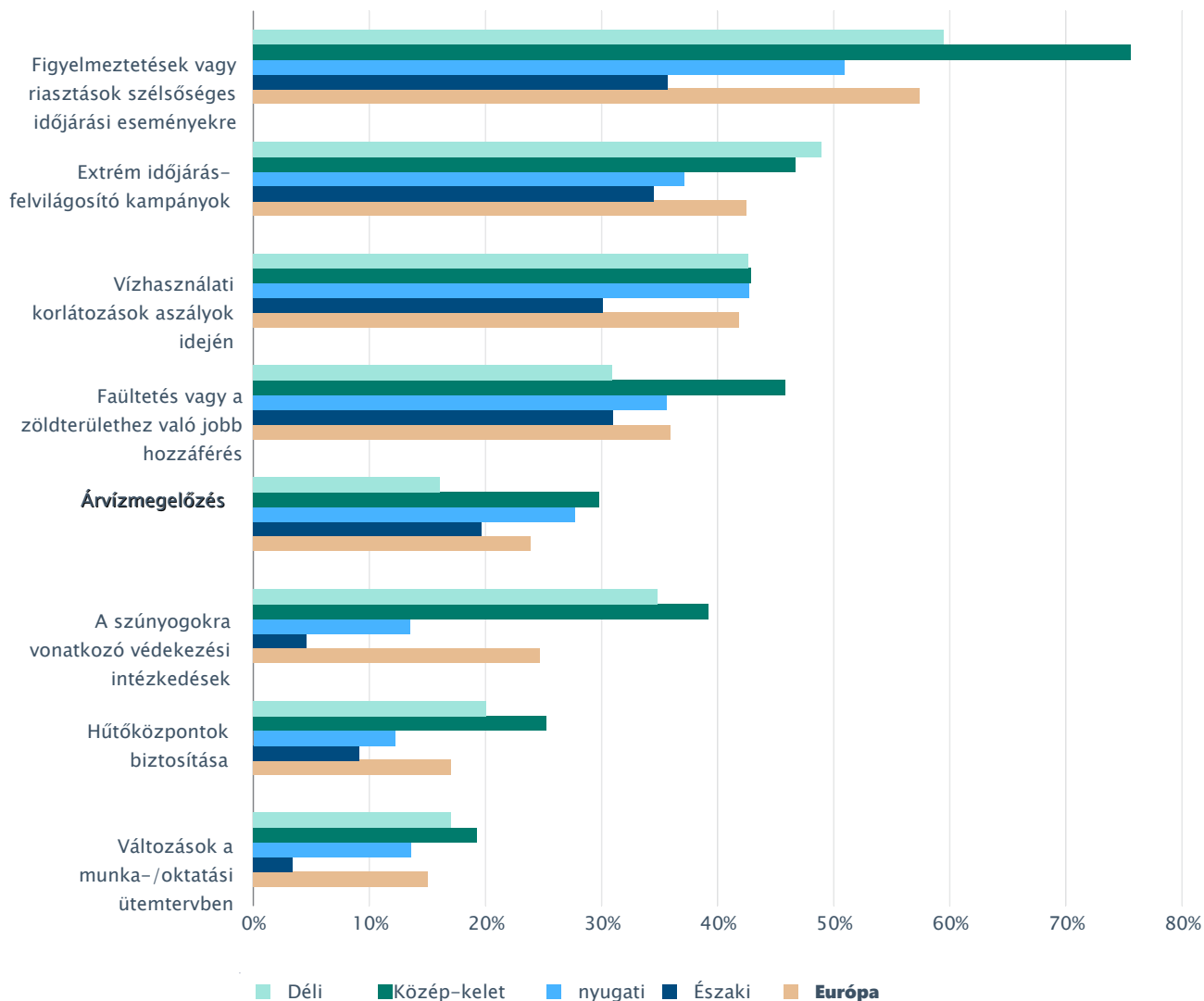
A vészhelyzeti készlet elkészítése azonban egyszerű intézkedés, amelyet viszonylag olcsó végrehajtani. Ennek ellenére a készletek csak a válaszadók háztartásainak 13,5 %-ában álltak rendelkezésre. Dániában, Észtországban és Svédországban a válaszadók jelentős százaléka (ezen országok mindegyikében a válaszadók több mint 22 %-a) hozta meg ezt az intézkedést az elmúlt 5 évben. Ez összefügghet azzal, hogy a közelmúltban kormányaik felszólították a polgárokat, hogy készüljenek fel az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával kapcsolatos esetleges válságokra.

4.2 A válaszadók által érzékelt rezilienciaintézkedések

Összességében a válaszadók 82,2 %-a számolt be arról, hogy a felmérésben felsorolt, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó, hatóság által vezetett intézkedések közül legalább egyet látott a saját területén (4.3. ábra). A leggyakrabban jelentett intézkedések – korai figyelmeztetések és riasztások (amelyekről a válaszadók több mint 57 %-a számolt be) és figyelemfelkeltő kampányok (amelyekről a válaszadók 42,5%-a számolt be) – jól lefedik ezeket az intézkedéseket a nemzeti alkalmazkodási szakpolitikákban és a nemzeti egészségügyi stratégiákban (Európai Éghajlat- és Egészségügyi Megfigyelőközpont, 2022). Emellett az EU-27 19 tagállamában vannak érvényben hőegészségügyi cselekvési tervek – beleértve a magas hőmérsékletre vonatkozó figyelmeztetéseket is (EEA, 2024c). Ez részben megmagyarázhatja azoknak a válaszadóknak a magas számát, akik figyelmeztetéseket és riasztásokat figyeltek meg.

4.3. ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik megfigyelték az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedéseket a területükön

Láttátok, hogy ezek az események a ti területeteken zajlanak?

Megjegyzés: Az egyes országokra vonatkozó felmérés eredményei megtalálhatók az interaktív nézőben.

Forrás: EEA, az Eurofound alapján (2025).

A korai előrejelző rendszerek a szélsőséges időjárási eseményekkel szembeni egyik legköltséghatékonyabb intézkedés (EEA, 2020; EEA, 2024b). Ha megfelelően alkalmazzák őket, csökkenthetik az időjárási szélsőségek emberekre gyakorolt hatását. Például a 2024-es közép-európai árvizek során a halálesetek száma alacsonyabb volt, mint a korábbi árvizekben. Ez annak ellenére történt, hogy a csapadék nagyobb volt, és az áradások nagyobb léptékűek voltak. A halálesetek alacsonyabb számát a jól működő korai előrejelző rendszereknek tulajdonították (World Weather Attribution, 2024). Ezért azt a megfigyelést, hogy ezeket széles körben használják, az éghajlatváltozásra való felkészültség pozitív aspektusának kell tekinteni.

Emellett 10 válaszadóból több mint 4 találkozott az éghajlatváltozással vagy a szélsőséges időjárással kapcsolatos figyelemfelkeltő kampányokkal a területükön; ez az intézkedés fokozhatja a korai figyelmeztetések és riasztások hatékonyságát. Annak biztosításához, hogy a hatóságok által kiadott figyelmeztetések vagy riasztások

hatékonyak legyenek, elengedhetetlen annak ismerete, hogy vészhelyzet esetén hogyan kell eljárni (pl. Diakakis et al., 2022). Az EBB legutóbbi felmérésében a válaszadók 38 %-a fontos alkalmazkodási intézkedésként emelte ki, hogy a nyilvánosságnak milyen magatartást kell tanúsítania a szélsőséges időjárási események által okozott problémák megelőzése vagy az azokra való reagálás érdekében (EBB, 2024).

A harmadik leggyakrabban említett intézkedésről – az aszályok miatti vízhasználati korlátozásokról – a válaszadók 41,8%-a számolt be. A vízhiány által érintett uniós lakosság aránya mind az éghajlatváltozás, mind a fenntarthatatlan vízkészlet-gazdálkodás összefüggésében növekszik (EEA, 2025d). Ennek eredményeként egyre gyakoribbá válnak a vízhasználati korlátozások. Például az Európában végrehajtott települési éghajlat-politikai cselekvési tervek 48%-a vázol fel vízvédelmi intézkedéseket (beleértve a szabályozást/korlátozásokat és a szürkevíz újrafelhasználását) (EEA, 2024b).

Összességében a válaszadók 35,9%-a számolt be arról, hogy területén több fát ültetnek vagy javítják a zöldterületekhez való hozzáférést. Ez volt a válaszadók által leggyakrabban említett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó infrastruktúraalapú intézkedés. A természetalapú megoldásokat – azaz a természet által inspirált vagy támogatott, az éghajlati hatások kezelésére irányuló intézkedéseket – az uniós politika az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás kulcsfontosságú lehetőségeként ismeri el (pl. Európai Bizottság, 2021), és azokat már gyakran alkalmazzák. Az európai városi éghajlat-politikai cselekvési tervek elemzése például megállapította, hogy 10 tervből 9 tartalmazott a környezettel, a zöldséggel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedéseket (EEA, 2024b). Az EBB (2024) felmérésében az uniós válaszadók 42 %-a azonosította, hogy az éghajlatváltozáshoz való helyi alkalmazkodás egyik fő prioritása a városok lehűtése fákkal szegélyezett utcák hozzáadásával és zöldterületek létrehozásával.

A szűnyogok elleni védekezést a válaszadók 24,7%-a figyelte meg. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ által végzett felmérés szerint 2021-ben a 26 válaszadó európai ország közül 18 hajtott végre a szűnyogok elleni védekezés valamilyen formáját (ECDC, 2021). Európa nagy részén az éghajlat egyre alkalmasabbá válik a szűnyogok által terjesztett betegségek kezelésére (van Daalen et al., 2024), és mint ilyen, a jövőben várhatóan további szükség lesz ezen intézkedés alkalmazására.

A válaszadók valamivel kevesebb mint egynegyede (23,9%) számolt be arról, hogy területén árvízmelegelőzési intézkedéseket hajtottak végre. Ez viszonylag magas arány, mivel nem mindenki él olyan területen, amely védelmet igényel a folyók, a part menti vagy a felszíni elfolyásból származó áradásokkal szemben.

Az összes felsorolt intézkedés közül a legkevesebb válaszadó arról számolt be, hogy találkozott hűtőközpontok (a nyilvánosság számára elérhető, légkondicionált épületek) biztosításával, valamint a munka- vagy oktatási ütemtervek megváltoztatásával a nap legmelegebb idejének elkerülése érdekében.

Számos hatóság által vezetett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedés esetében Közép-Kelet-Európa volt az a régió, ahol a válaszadók legnagyobb százaléka számolt be arról, hogy találkozott velük. A felsorolt intézkedések közül sok esetben Észak-Európa volt a legalacsonyabb százalékos arányú régió (4.3. ábra).

Jelentős különbségek figyelhetők meg a különböző országok válaszadóinak megítélésében (lásd az [interaktív megjelenítőt](#)). Lengyelországban és Portugáliában például a válaszadók több mint 90%-a találkozott szélsőséges időjárással kapcsolatos figyelmeztetésekkel, míg Dániában ez az arány 18,2%, Svédországban pedig 23,3% volt. Portugáliában és Litvániában a válaszadók több mint 70%-a számolt be a lakóhelyén folytatott figyelemfelkeltő kampányokról.

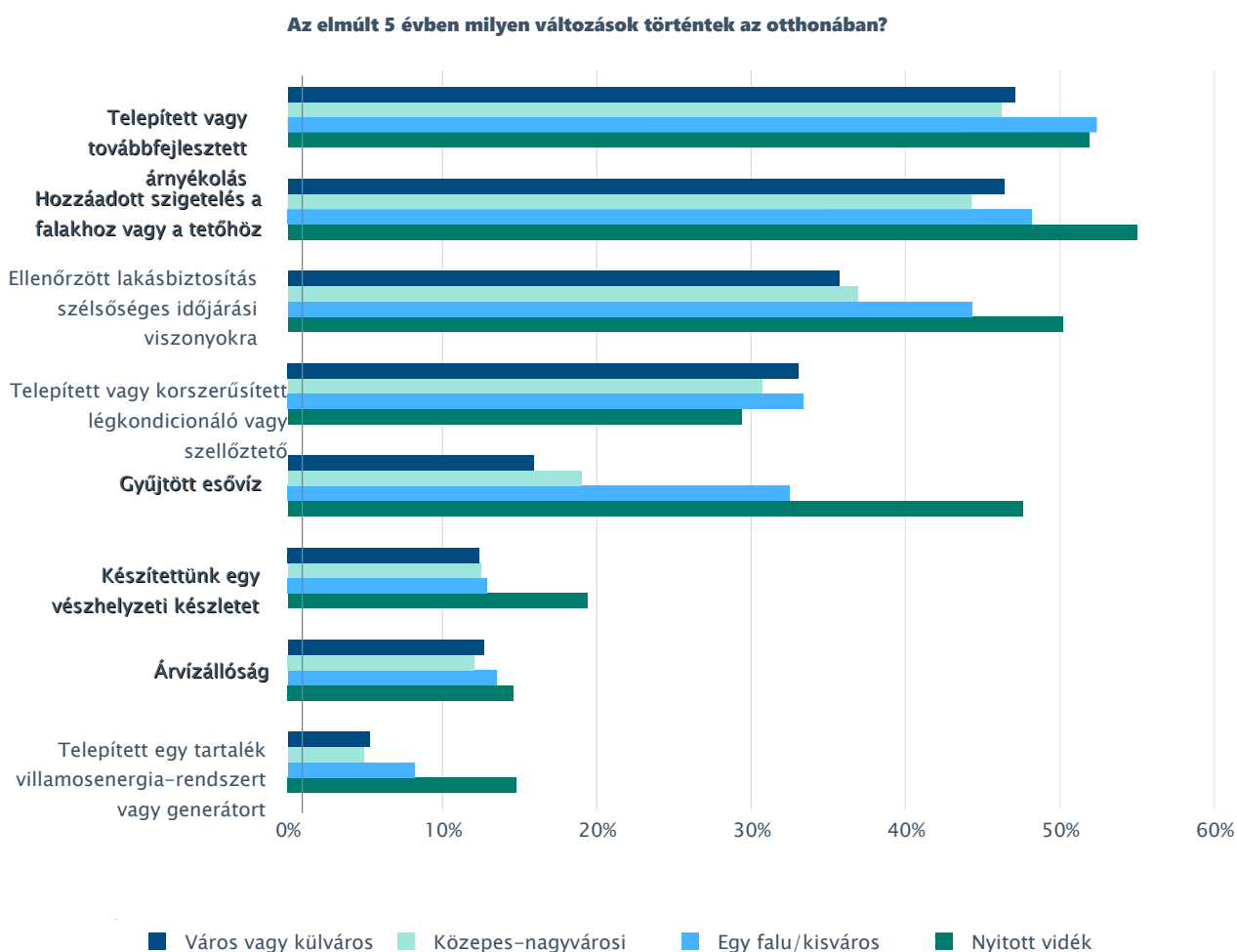
A magyar válaszadók közel 60%-a számolt be arról, hogy több fát és zöldterületet látott a területén. A görögországi (45%) és romániai (több mint 40%) válaszadók nagy százaléka számolt be arról, hogy ismeri a területén található hűtőközpontokat. Ausztriában, Csehországban és Szlovéniában volt a legmagasabb azon válaszadók aránya, akik a területükön árvízmelegelőzési intézkedéseket tapasztaltak (több mint 40 %).

4.3 A városi és vidéki válaszadók közötti különbségek

Ami a háztartások szintű rezilienciát illeti, a nyílt vidéken élők nagyobb százaléka hajtott végre az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló intézkedéseket otthon, mint az urbanizáltabb területeken élők (4.4. ábra). A vidéken körülbelül háromszor annyi válaszadó rendelkezett esővízgyűjtő rendszerrel, mint a városokban (47,6%, illetve 15,9%) vagy tartalék tápegységgel/generátorral (14,8%, szemben az 5,3%-kal). Ez a következőkkel magyarázható:

- a vidéki területeken élő, lakások helyett házakban élő emberek nagyobb aránya (Eurostat, 2024);
- nagyobb arányú lakástulajdonlás a vidéki térségekben;
- a gyér infrastruktúra és létesítmények mellett az alacsony népsűrűség miatt a vidéki területeken nagyobb szükség van az önellátásra.

4.4. ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó háztartási szintű intézkedésekről beszámoló válaszadók százalékos aránya az urbanizáció saját bevallás szerinti szintje szerint

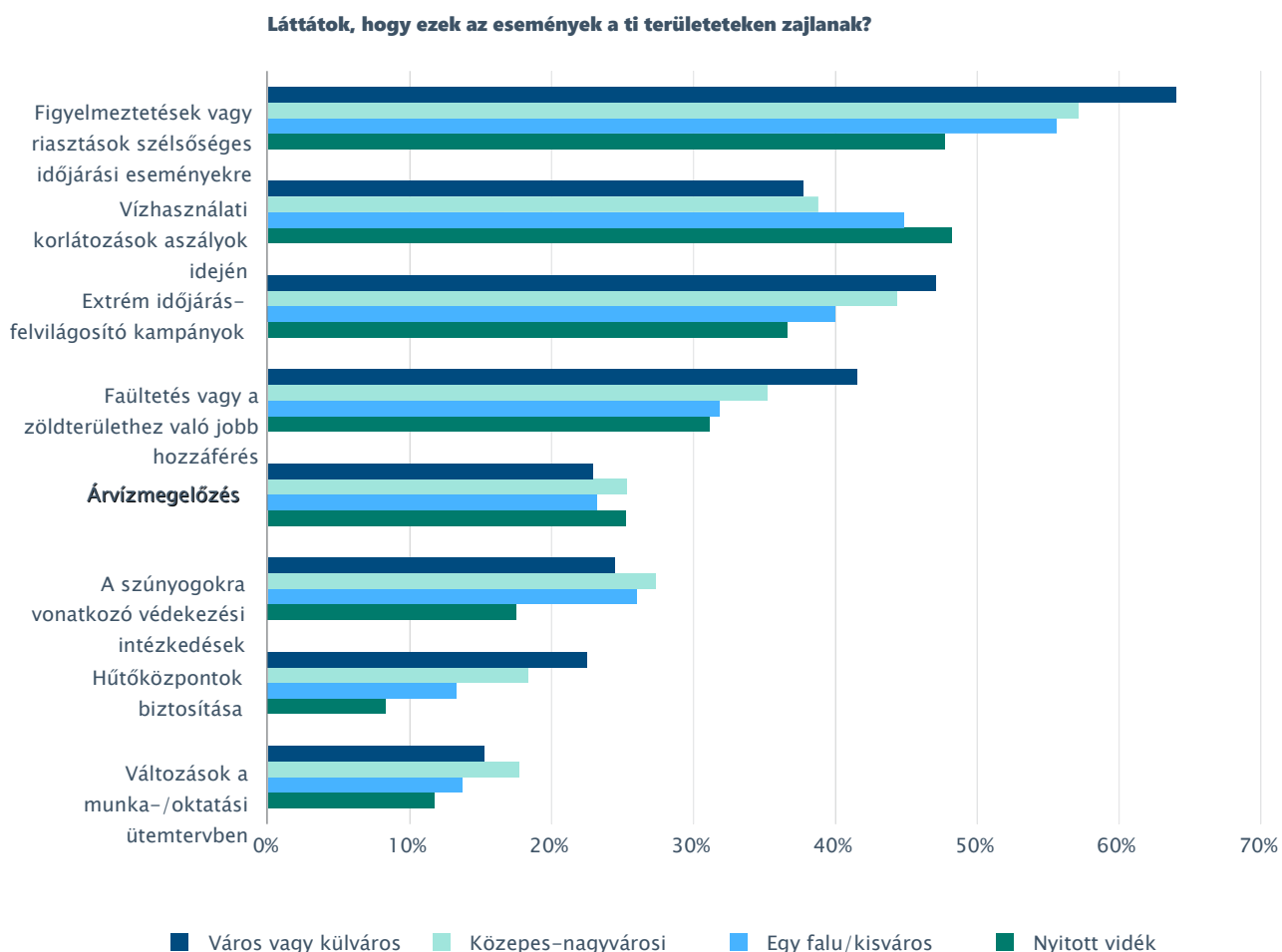

Forrás: EEA, az Eurofound alapján (2025).

Ezzel szemben a hatóságok által irányított, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló intézkedések többségét a városokban és nagyvárosokban a válaszadók nagyobb százaléka figyelte meg, mint a falvakban és vidéki térségekben (kivéve a vízhasználati korlátozásokat és az árvíz megelőzést, amelyekről a vidéki lakosok nagyobb valószínűséggel számoltak be; 4.4. ábra). Ennek oka lehet a városok nagyobb népsűrűsége, és ezáltal az emberek és eszközök éghajlati kockázatoknak való nagyobb általános kitettsége, ami növeli az alkalmazkodási intézkedések szükségességét és megvalósíthatóságát.

Ugyanakkor azt is tükrözheti, hogy a nagyobb városok nagyobb mértékben képesek fellépni az alkalmazkodás érdekében. Például a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének aláírói által az alkalmazkodási intézkedésekről készített korábbi EEA-elemzés azt mutatta, hogy a több mint 50 000 lakosú települések nagyobb valószínűséggel hajtanak végre a magas hőmérsékletet célzó intézkedéseket, például a faültetést és a városi zöldítést, mint a kisebb települések (EEA, 2020). Emellett a kisebb települések és városok általában elmaradnak a városoktól az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek értékelése, az alkalmazkodási intézkedések politikai támogatása és az alkalmazkodási finanszírozás rendelkezésre állása tekintetében (EEA, 2020; Venner et al., 2025).

ábra: Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó, hatóság által irányított intézkedéseket észlelő válaszadók százalékos aránya az urbanizáció saját bevallás szerinti szintje szerint

EEA, az Eurofound alapján, 2025.

5 A válaszadói csoportok közötti különbségek

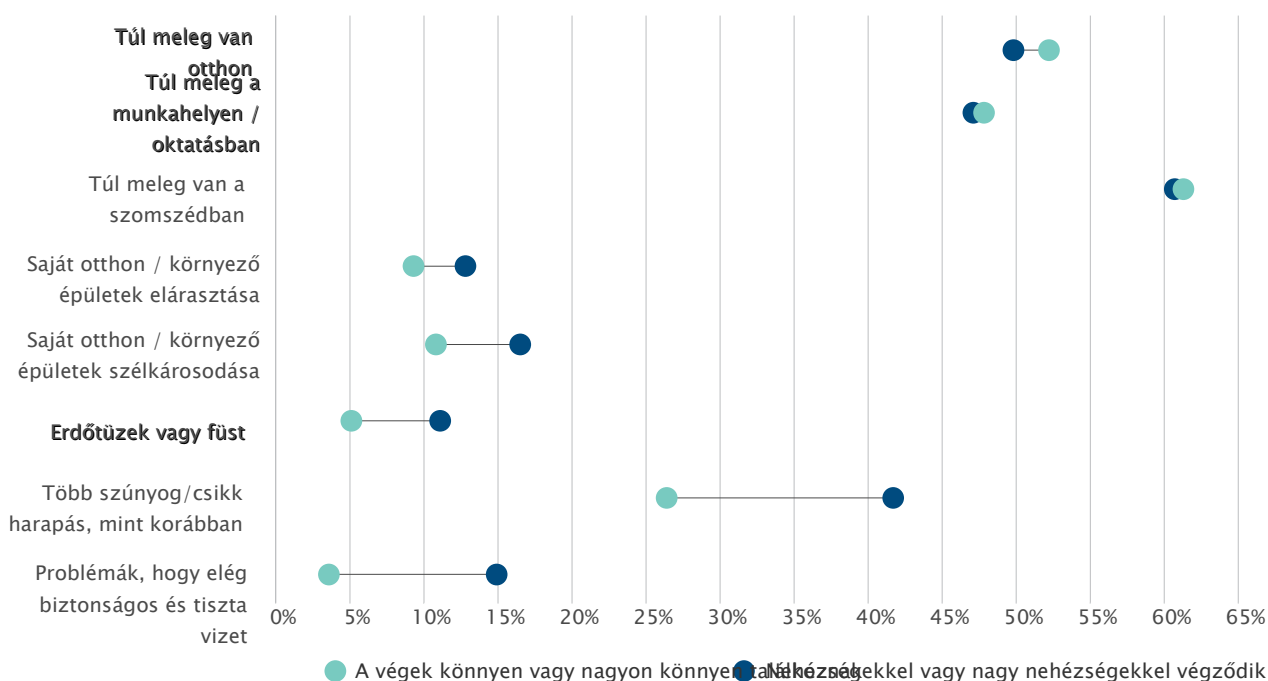
5.1 Háztartások pénzügyi eszközei

A háztartások pénzügyi eszközeit úgy becsülték meg, hogy megkérdezték a válaszadókat, mennyire könnyű vagy nehéz a megélhetésük ⁽³⁾. Szinte az összes éghajlati veszély esetében – a hő kivételével – azon válaszadók magasabb aránya, akik azt választották, hogy a megélhetésük nagy nehézségekkel vagy nehézségekkel jár, arról számolt be, hogy az elmúlt 5 év során hatást gyakoroltak rájuk, mint azok, akik azt választották, hogy nagyon könnyű vagy könnyű megélni.

A pénzügyi nehézségekkel küszködő csoport válaszadóinak több mint kétszerese észlelt erdőtüzeket vagy füstöt ott, ahol él, szemben a megélhetést könnyen vagy nagyon könnyen biztosító válaszadókkal. A legnagyobb relatív különbség a válaszadók között a biztonságos és tiszta vízhez való hozzáféréssel kapcsolatos problémákhoz kapcsolódik. Négyyszer annyi küszködő háztartásnak volt problémája ezen a területen, mint a pénzügyileg biztonságos háztartásoknak.

Ebben az összefüggésben nem meglepő, hogy a jövőbeli hatásokkal kapcsolatos aggodalom szintje is magasabb volt azok körében, akik szinte minden hatás esetében küzdenek a megélhetésért. Az egyetlen kivétel a jövőbeli magas hőmérséklet volt; az egyes csoportok válaszadóinak hasonló százaléka fejezte ki ezzel kapcsolatos aggodalmát (5.1. ábra).

ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik saját területükön éghajlati hatásokat tapasztaltak, a háztartások pénzügyi eszközei szerint

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

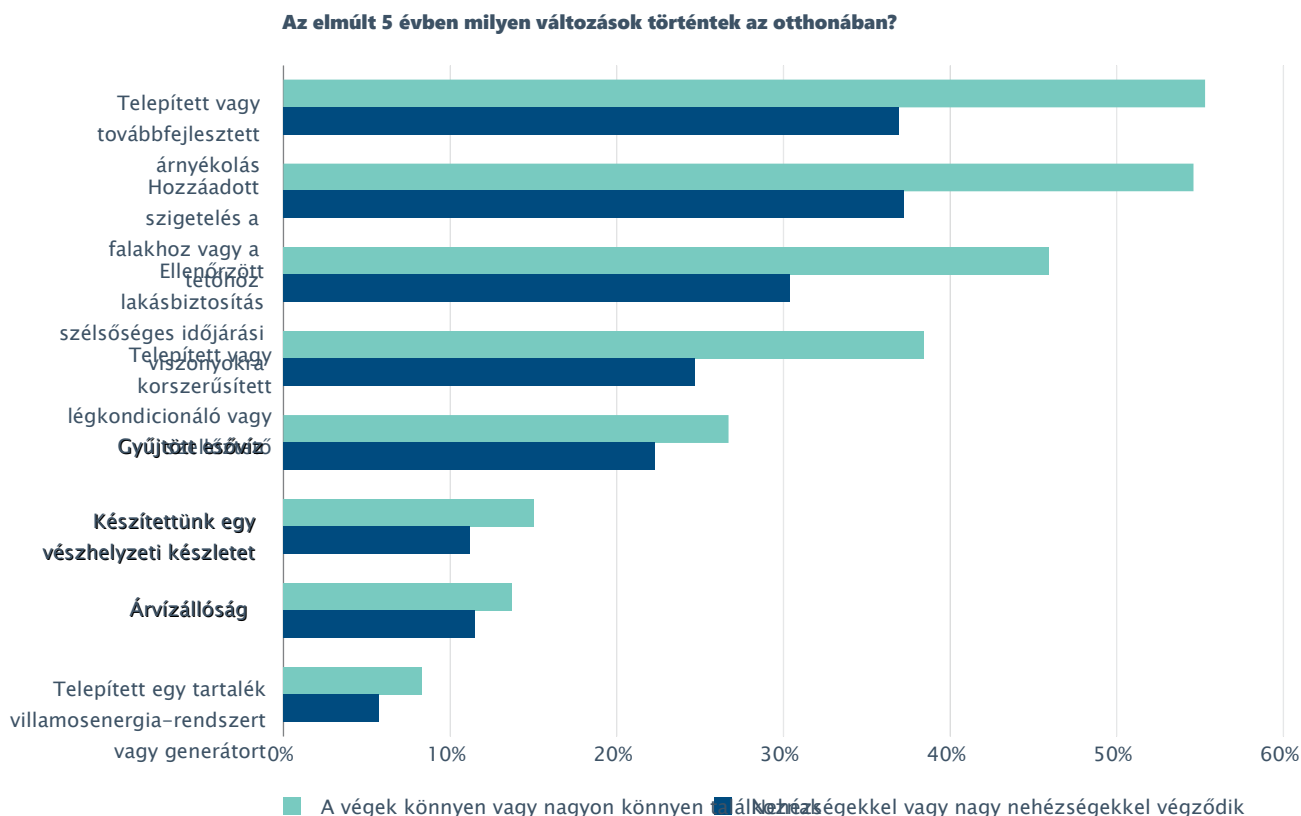
3 A kérdés megfogalmazása a következő volt: Egy háztartásnak különböző jövedelemforrásai lehetnek, és a háztartás egynél több tagja is hozzájárulhat ehhez. A háztartás teljes havi jövedelmére gondolva a háztartás képes-e megélhetést biztosítani ...'. A válaszlehetőségek a következők voltak: 'Nagyon nehezen', 'Néhány nehézséggel', 'Tisztán könnyen', 'Könnyen', 'Nagyon könnyen', 'Nem tudom' és 'Prefer not to answer'.

Közel kétszer annyi válaszadó, aki nehézségekkel vagy nagy nehézségekkel élte meg a megélhetését, nem rendelkezett a felmérés kérdőívében felsorolt, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedésekkel otthon (31,8 %), szemben a megélhetést biztosítók 16,0 %-ával, akik nagyon könnyen vagy egyszerűen találkoztak. Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó minden egyes háztartási szintű intézkedés esetében a megélhetési nehézségekkel küzdő válaszadók alacsonyabb százaléka vezette be az intézkedést otthon, mint a megélhetési nehézségekkel küzdő válaszadók (5.2. ábra). Ezek az eredmények arra utalnak, hogy jelentős egyenlőtlenségek vannak a különböző gazdasági helyzetű csoportok között a háztartások szintjén a szélsőséges időjárási eseményekre való felkészültség tekintetében.

A rezilienciajavítási intézkedések széles körű elterjedésének valószínűleg a megfizethetőség lesz a fő akadálya. Míg a megélhetést könnyen vagy nagyon könnyen biztosító válaszadók 9,3%-a nem engedhette meg magának, hogy nyáron megfelelően hűvösen tartsa otthonát, a nehezen vagy nagyon nehezen megélhetést biztosítók között ez a szám hétszer magasabb volt (66,1%) (4.2. ábra).

Az egyenlőtlenségeket súlyosbíthatja az a tény, hogy a lakásszerkezet javítására általánosan használt módszerek némelyike, például a tető- vagy falszigetelés támogatása aránytalanul kedvez a magasabb jövedelmű csoportoknak, akik rendelkeznek a támogatott tételek, például a lakásfelújításhoz szükséges anyagok megvásárlásához szükséges pénzügyi eszközökkel (Európai Parlament, 2024).

5.2. ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó háztartási szintű intézkedésekről beszámoló válaszadók százalékos aránya a háztartások pénzügyi eszközei szerint

Megjegyzés: Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló háztartási szintű intézkedések magukban foglalják a korábban bevezetett intézkedéseket, valamint az elmúlt 5 évben bevezetett intézkedéseket.

Forrás: Európai Parlament, 2025.

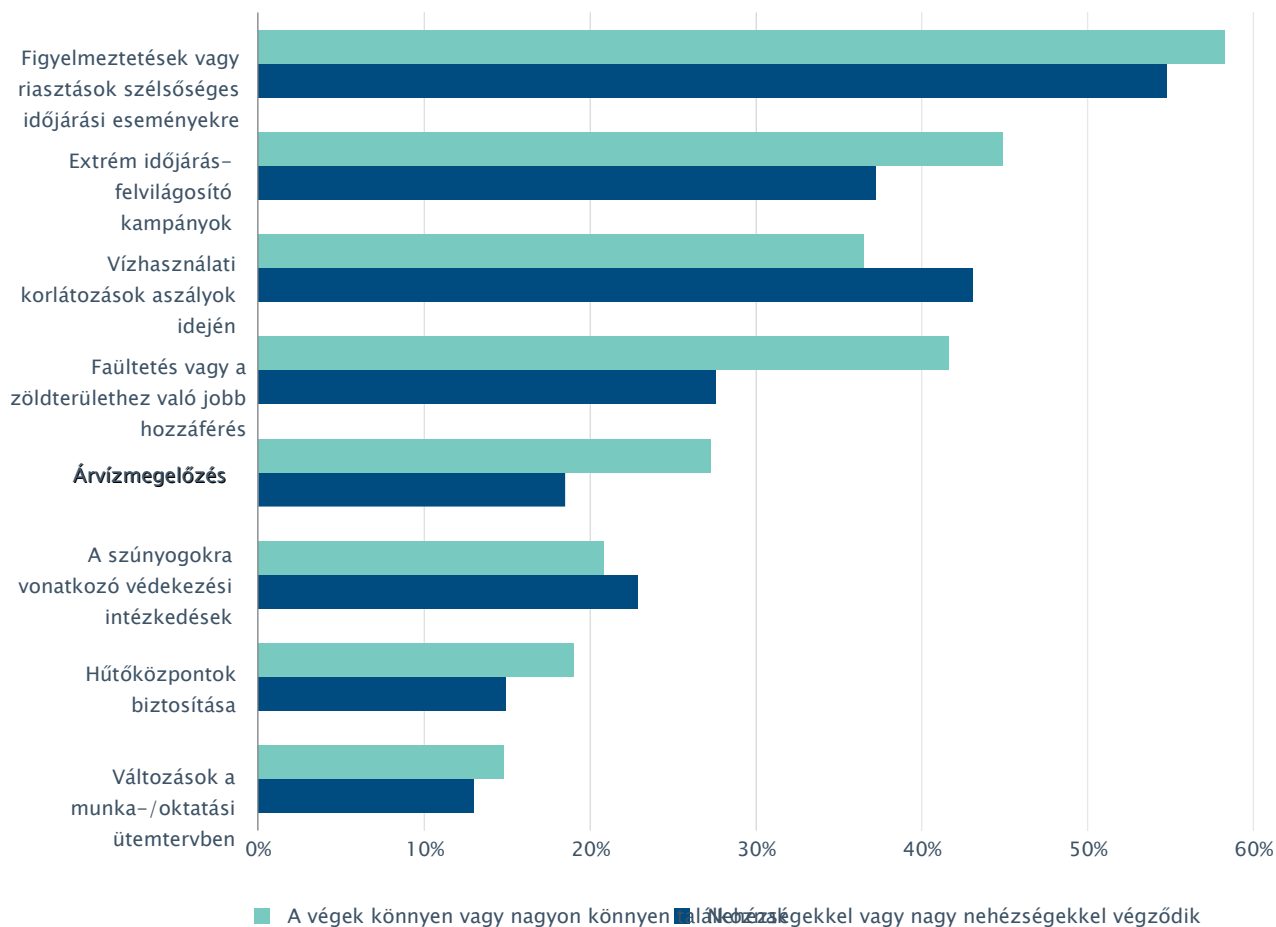
5 A válaszadói csoportok közötti különbségek

Ami a hatóságok által irányított, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedéseket – nevezetesen az árvíz megelőzést, a faültetést/városzöldítést, a hűtőközpontok biztosítását és a figyelemfelkeltő kampányokat – illeti, a megélhetést biztosító válaszadók nagyobb százaléka számolt be arról, hogy nagyon könnyen vagy könnyen találkozott a területén lévőekkel, mint azokkal, akiknek nehézségeik voltak a megélhetéssel (5.3. ábra). Elismert tény, hogy az alacsonyabb jövedelmű csoportok nem mindig részesülnek méltányosan az alkalmazkodási tevékenységekből (EEA, 2022b). Ez annak tudható be, hogy a pénzügyileg hátrányos helyzetű területekről származó emberek a gazdagabb közösségekhez képest kevésbé vannak felkészülve bizonyos intézkedések – például a városok környezetbarátabbá tétele – támogatására.

Emellett a zöldebb területeken a lakások és a bérleti díjak általában magasabbak, ami megakadályozza a kevésbé tehető lakosokat abban, hogy ott éljenek. Az árvízvédelem tervezése során alkalmazott költség-haszon elemzések ahhoz vezethetnek, hogy a magas ingatlanértékű területeket előnyben részesítik a beruházások szempontjából, mivel pénzügyi szempontból ezek jelentik a legjobb üzleti lehetőséget (EEA, 2025b).

Bár az itt közölt eredmények az egyének felfogását tükrözik, nem pedig a különböző intézkedések végrehajtási állapotának tényszerű értékelését, mindazonáltal hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás társadalmi méltányosságának megértéséhez Európában.

5.3. ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó, hatóság által irányított intézkedéseket észlelő válaszadók százalékos aránya a háztartások pénzügyi eszközei szerint
Láttatok, hogy ezek az események a ti területeteken zajlanak?

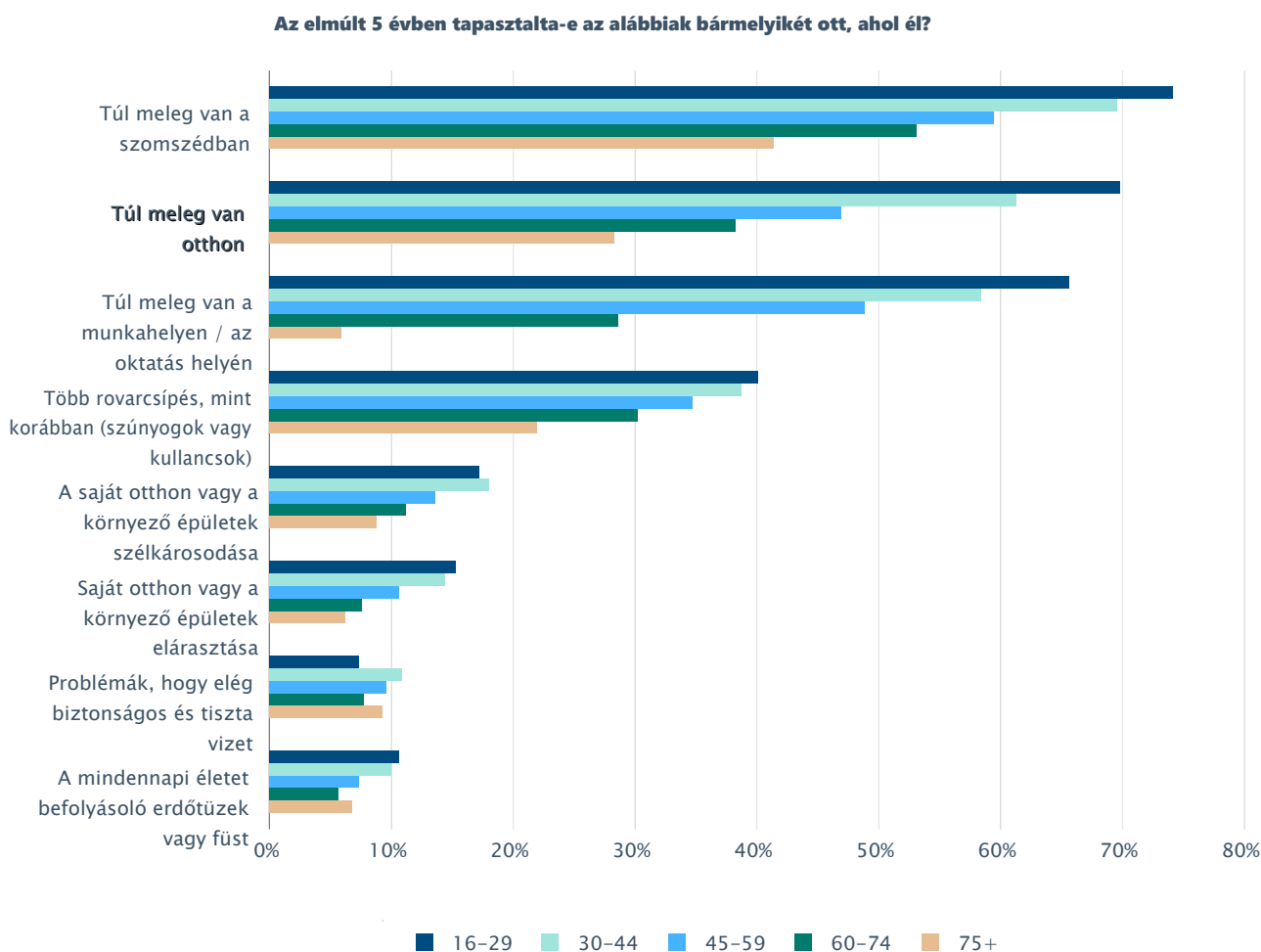

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

5.2 Életkor

A kérdőívben szereplő szinte valamennyi éghajlattal kapcsolatos hatás esetében a legfiatalabb korcsoportba tartozó válaszadók nagyobb arányban tapasztalták ezeket, mint a legidősebb csoportok (5.4. ábra); a fiatalabb válaszadók is következetesen jobban aggódtak a jövőbeli éghajlat-változási kérdések miatt, mint a legidősebb csoport (5.6. ábra). Ez összhangban van az éghajlatváltozásról szóló 2025. évi Eurobarométer különjelentés megállapításaival, amelyben a legfiatalabb válaszadók azon csoportok közé tartoztak, amelyek a legnagyobb valószínűséggel tekintik súlyos problémának az éghajlatváltozást (EB, 2025a).

ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik a területükön éghajlati hatásokat tapasztaltak, korcsoportonként

Megjegyzés: A jelmagyarázatban szereplő számtartományok kortartományokra vonatkoznak.

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

5 A válaszadói csoportok közötti különbségek

Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló háztartási szintű intézkedések többsége esetében azon válaszadók legmagasabb aránya, akik telepítették azokat, a legidősebb korcsoportba tartozott (5.5. ábra). Ennek az lehet az oka, hogy az idősebb válaszadók nagyobb valószínűséggel lakástulajdonosok, mint bérlők, ami lehetővé teszi számukra, hogy megváltoztassák lakásukat. Emellett egyes kutatások arra utalnak, hogy az idősek kockázatkerülőbbek lehetnek (Titko et al., 2021).

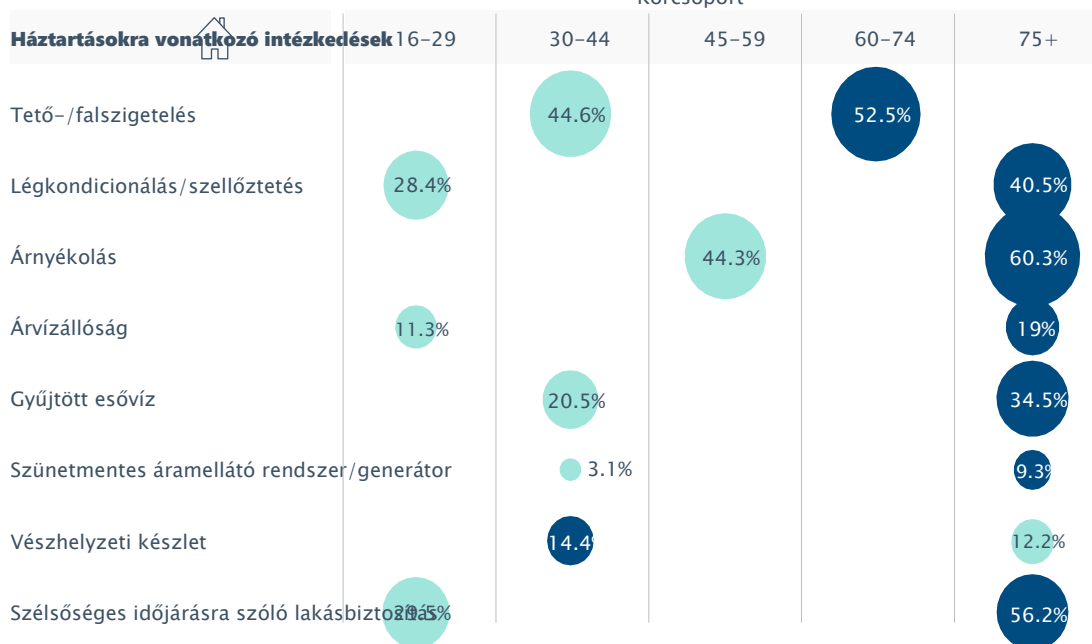
A 45–59 éves korosztályban volt a legmagasabb azon válaszadók aránya, akik nem engedhették meg maguknak, hogy hűtsék otthonukat (43,5%). Azon válaszadók aránya, akik nem engedhették meg maguknak, hogy lehűtsék otthonukat, a 75 év felettiek körében volt a legalacsonyabb (28,6%). Az idősek a magas hőmérséklet által leginkább érintett csoportok közé tartoznak (WHO Europe, 2021); mint ilyen, a hőkomfort kulcsfontosságú ebben a csoportban meleg időben. Ezen eredmények értelmezésekor meg kell jegyezni, hogy online jellege miatt a felmérésre csak az internet-hozzáféréssel és technológiai tudatossággal rendelkező idősek válaszoltak; ezért nem valószínű, hogy reprezentatív a kiszolgáltatottabb idősebb népességre nézve.

A hatóságok által irányított, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó, a területen megfigyelt intézkedések a korcsoportok tekintetében eltérőbb képet mutatnak. A legfiatalabb válaszadók a legkevésbé valószínűsítették a vízhasználat korlátozását és a hűtőközpontok jelenlétét, de a legnagyobb valószínűséggel figyelmeztetéseket vagy riasztásokat, figyelemfelkeltő kampányokat, városi zöldítést és árvíz megelőzést láttak (5.5. ábra).

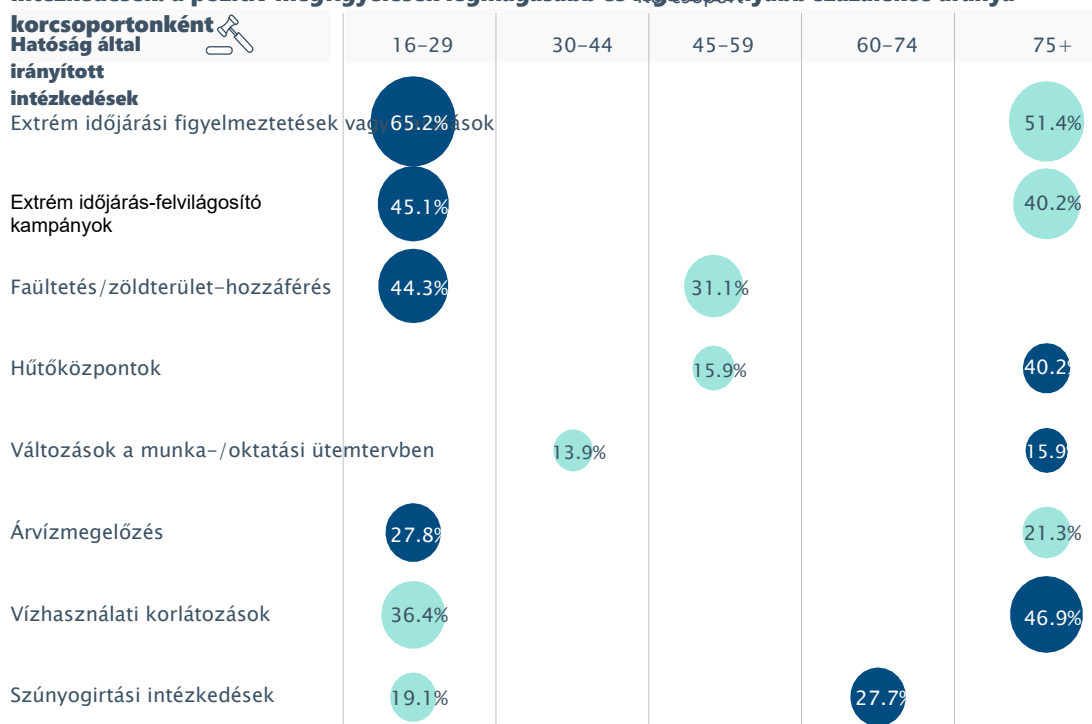

© Aboodi Vesakaran, Unsplash

5.5. ábra A háztartási intézkedések elfogadása és a hatóságok által irányított intézkedések ismertsége életkor szerint
A háztartások éghajlatváltozással szembeni rezilienciáját célzó intézkedések elfogadása: az érvényben lévő intézkedések legmagasabb és legalacsonyabb százalékos aránya korcsoportonként

Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó, helyi területen megfigyelt intézkedések: a pozitív megfigyelések legmagasabb és legalacsonyabb százalékos aránya korcsoportonként

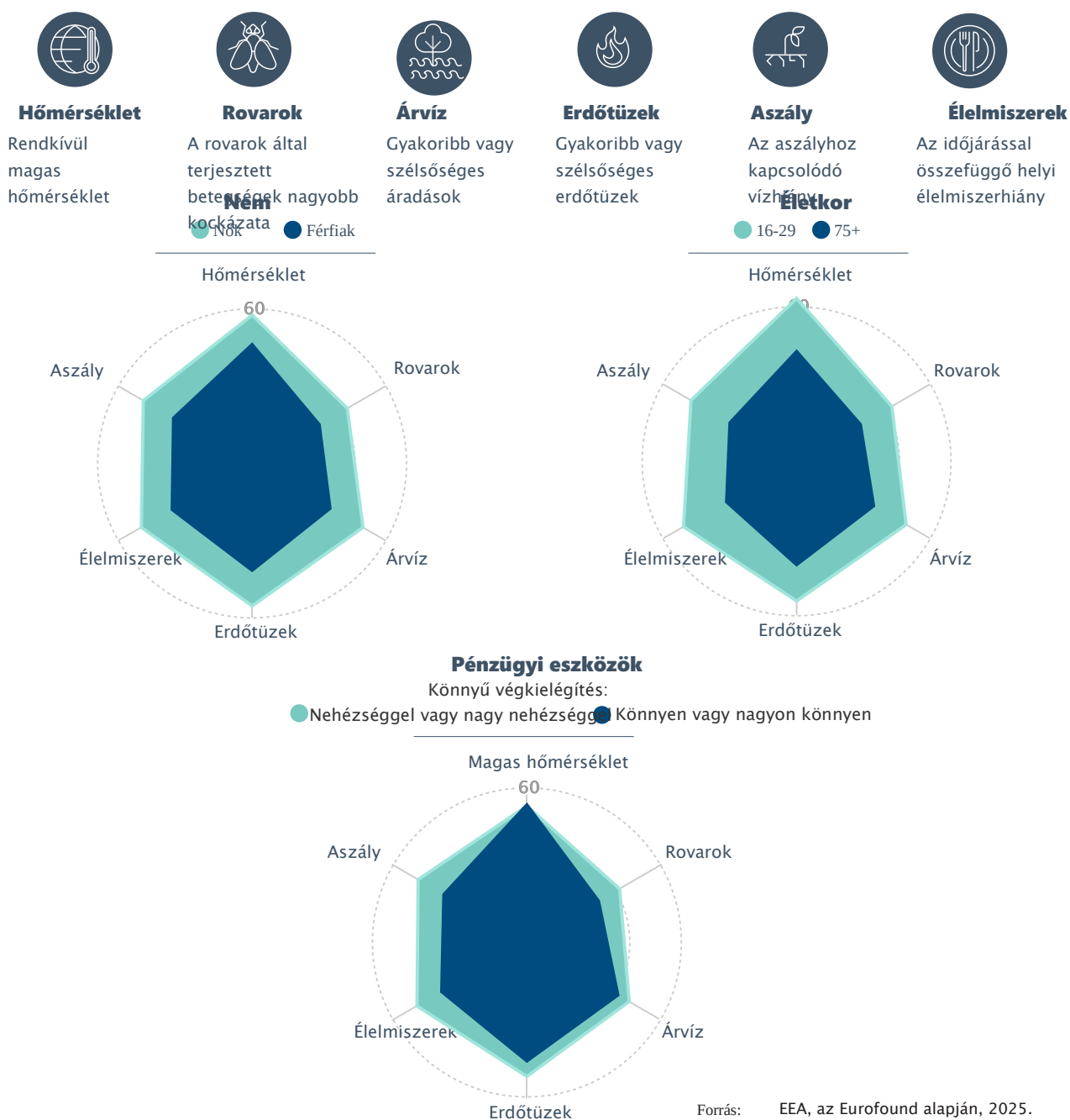
Legkisebb érték — Legmagasabb érték

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

5.3 Nem

Minimális különbségek voltak azon férfiak és nők százalékos arányában, akik arról számoltak be, hogy az elmúlt 5 évben éghajlati hatásokat tapasztaltak ott, ahol éltek. Az egyetlen hatás, ahol jelentős különbség volt a jelentett tapasztalatok között, a rovarcsípés volt; A nők 39,2%-a számolt be fokozott harapásról, szemben a férfiak 28,8%-ával. A nők férfiakhoz viszonyított nagyobb aránya nagyon vagy nagyon aggódott a felmérésben felsorolt valamennyi jövőbeli éghajlati hatás miatt (5.6. ábra). Ez összhangban van az éghajlatváltozásról szóló, 2025. évi Eurobarométer különjelentés megállapításaival (EB, 2025a).

ábra Az éghajlatra gyakorolt jövőbeli hatások miatt aggódó válaszadók százalékos aránya nem, életkor és pénzügyi eszközök szerint

5.4 Lakástulajdon

A lakástulajdonosokhoz képest a bérlők – különösen a magánlakásokban élők – érezték a legnagyobb valószínűséggel túl melegnek otthonukat (valamint munkahelyüket/oktatási helyüket és a környékükön kívül is) (5.7. ábra). Bár ez a felmérés nem terjed ki rá, a lakásminőség – a lakás típusa és kora, a szellőztetési arány, a helyszín, az építőanyagok és az árnyékolás – kulcsfontosságú tényező, amely befolyásolja a szélsőséges hőnek való kitettséget (Zhang et al., 2025). Európa épületállományának nagy részét a hőtechnikai szabványok bevezetése előtt építették fel, és az épületállomány közel 75 %-a nem energiahatékony, ami az otthoni túlmelegedés fokozott kockázatához vezet (EEA, 2022a).

Ezt súlyosbítja a birtoklási státusz. Előfordulhat, hogy a bérlők nem rendelkeznek kellő ösztönzéssel vagy hosszú távú stabilitással ahhoz, hogy indokolják az olyan lakásfejlesztéseket, amelyek megvédik őket az éghajlatváltozással kapcsolatos hatásoktól (pl. hűtési rendszerbe való beruházás). Ezenkívül az otthonok utólagos átalakítására irányuló programok – amelyek célja a hőkomfort javítása (azaz hőszivattyúk telepítése) és az éghajlattal kapcsolatos egyéb veszélyekkel, például az áradásokkal szembeni védelem – gyakran az ingatlantulajdonosokat célozzák meg, nem pedig a bérlőket.

Az ingatlantulajdonosok azonban vonakodhatnak fizetni az ilyen intézkedésekért, mivel nem

közvetlenül profitálnak a fejlesztésekből. Ezt a kihívást általában „osztott ösztönző problémának” nevezik (JRC, 2017). A bérbeadó ingatlanok felújítása bérletdíj-növekedéshez és potenciális felújításokhoz is vezethet, azaz a bérlők kiköltözhetnek, mert már nem engedhetik meg maguknak az új bérleti díjat (EEA, 2025b).

A lakástulajdonosokhoz képest kevesebb bérlő – különösen a magánlakásokban élők – számolt be arról, hogy háztartási szintű éghajlatvédelmi rezilienciaintézkedésekkel rendelkezik. A szélsőséges időjárási eseményekre, jobb légkondicionálásra vagy szellőztetésre, vagy tartalék áramforrásra kiterjedő lakásbiztosítással rendelkező lakástulajdonosok százalékos aránya majdnem kétszerese volt a bérlőkénak (5.8. ábra).

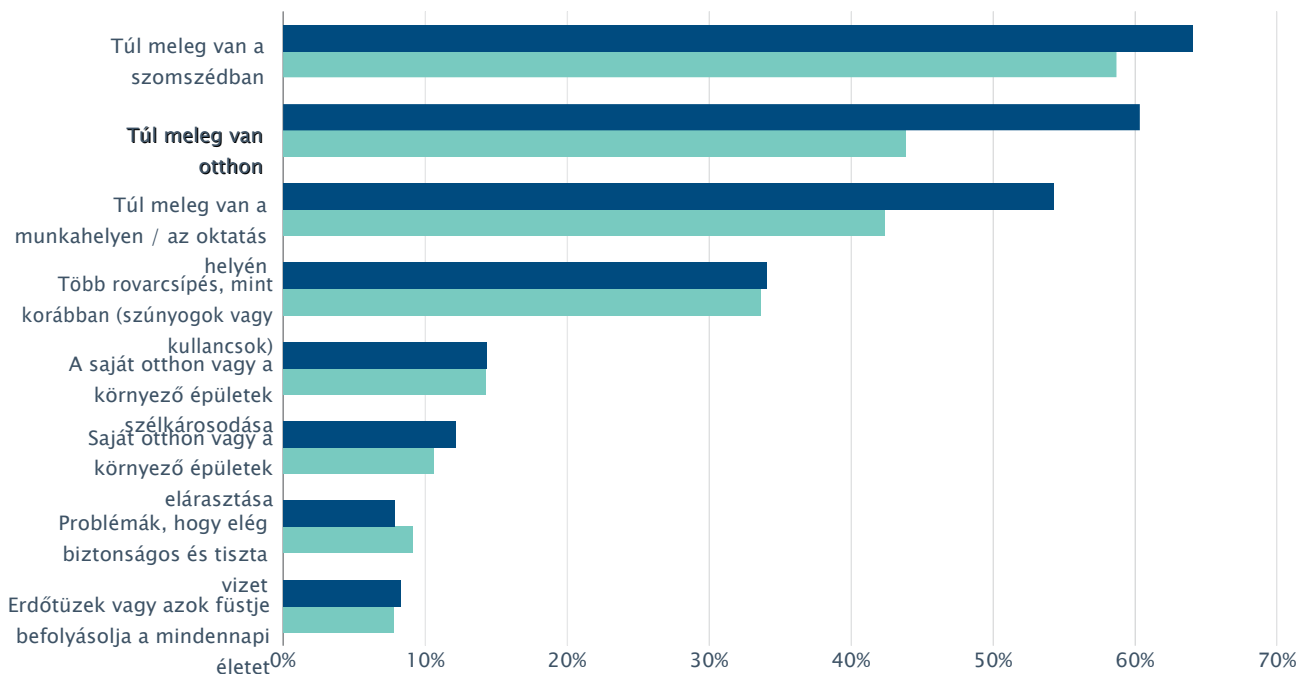

© Stefano Scagliarini, Városi kincsek/EEA

5 A válaszadói csoportok közötti különbségek

ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik a területükön éghajlati hatásokat tapasztaltak, a lakáshasználat típusa szerint

Az elmúlt 5 évben tapasztalta-e az alábbiak bármelyikét ott, ahol él?

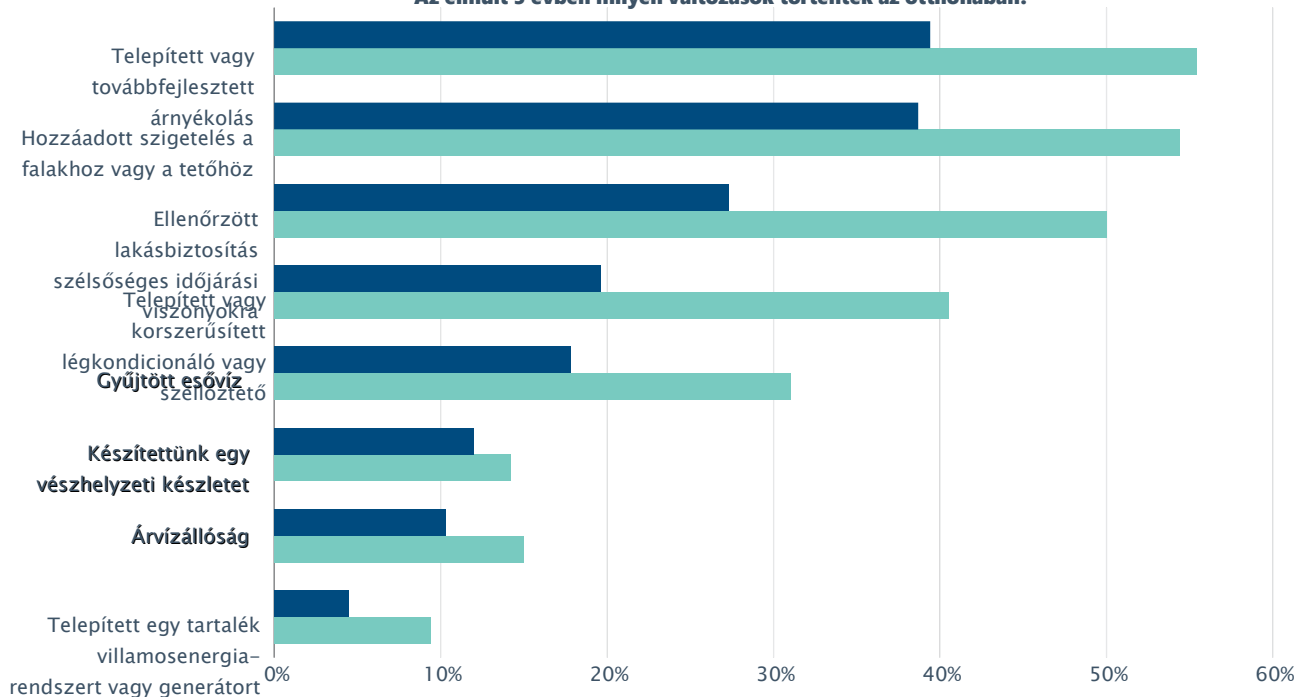
Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

■ Bérlő háztartása ■ Tulajdonos háztartása

Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések tekintetében eltérések mutatkoztak a lakásbérleti csoportok között is. A felsorolt intézkedések esetében a lakástulajdonosok nagyobb százaléka számolt be figyelemfelkeltő kampányokról, a munka- vagy oktatási ütemtervük változásairól, a szúnyogokra vonatkozó ellenőrzési intézkedésekről, a faültetésről/városzöldítésről és a vízhasználati

ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló háztartási szintű intézkedésekről beszámoló válaszadók százalékos aránya lakáshasználati jogcímenként

Az elmúlt 5 évben milyen változások történtek az otthonában?

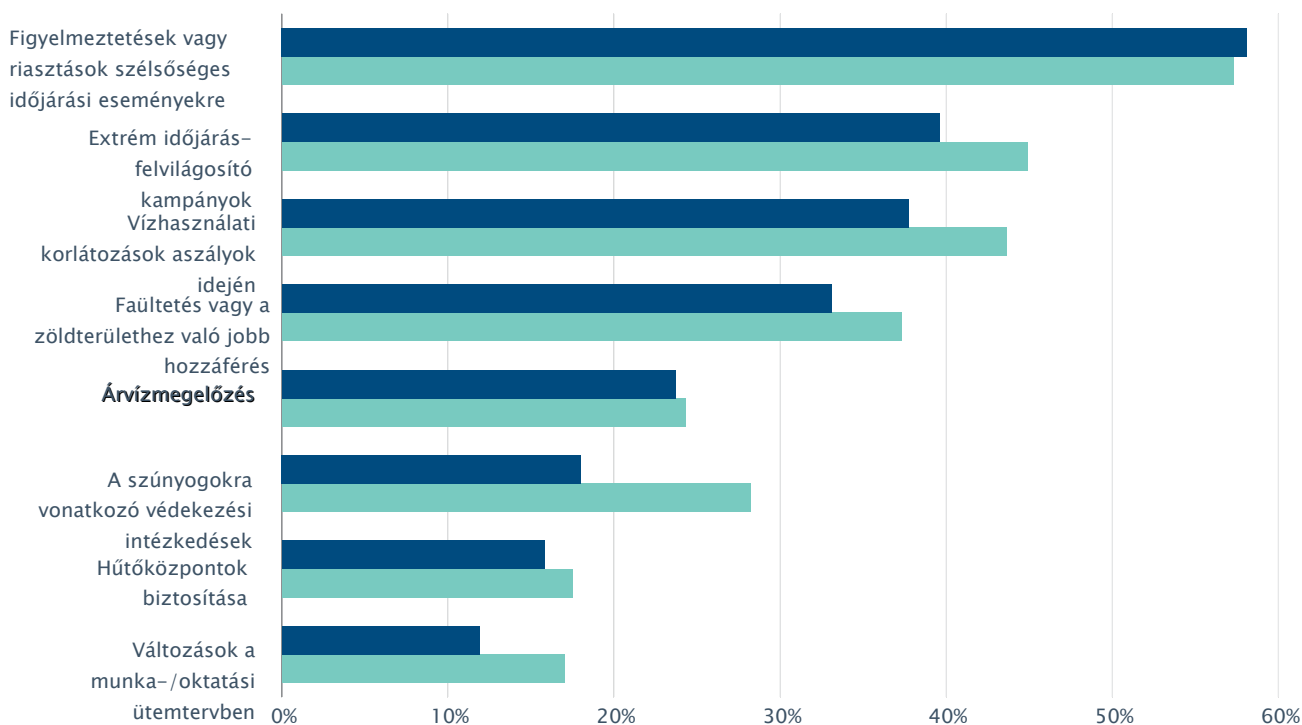
Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

■ Bérlő háztartása ■ Tulajdonos háztartása

korlátozásokról (5.9. ábra). A tulajdonosok és a bérlők hasonló százaléka figyelt meg olyan intézkedéseket, mint az árvíz megelőzés, a hűtőközpontok biztosítása, valamint a szélsőséges időjárási eseményekre vonatkozó figyelmeztetések vagy riasztások.

ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik saját területükön hatóság által vezetett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedéseket észlelnek, lakáshasználati jogcímenként

Láttátok, hogy ezek az események a ti területeteken zajlanak?

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

■ Bérlő háztartása

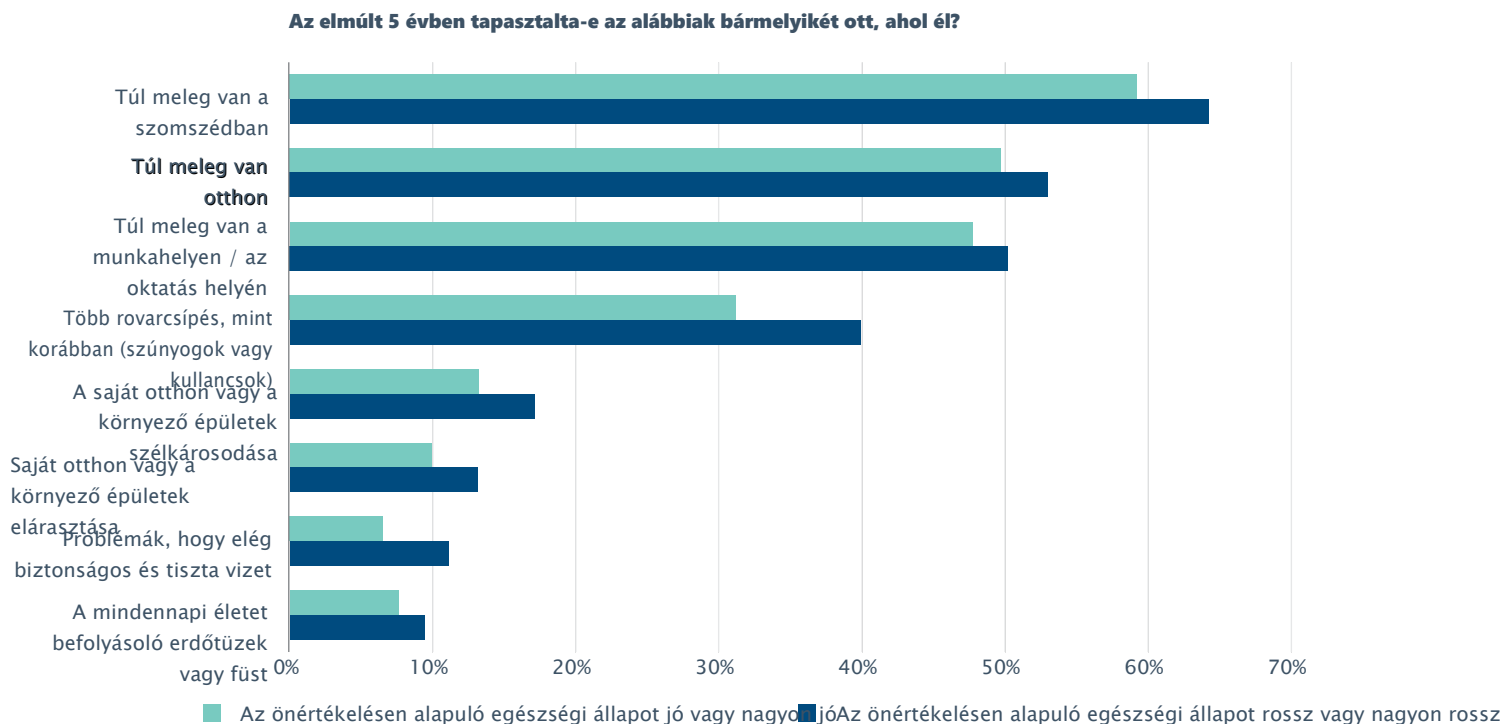
■ Tulajdonos háztartása

5.5 Bejelentett egészségi állapot

Általánosságban elmondható, hogy a jó vagy nagyon jó önértékeléssel rendelkező válaszadókhoz képest a rosszabb önértékeléssel rendelkező válaszadók nagyobb valószínűséggel számoltak be arról, hogy az elmúlt 5 évben éghajlati hatásokat tapasztaltak (5.10. ábra), és kifejezték, hogy nagyon vagy nagyon aggódnak a jövőbeli éghajlati hatások miatt (5.11. ábra).

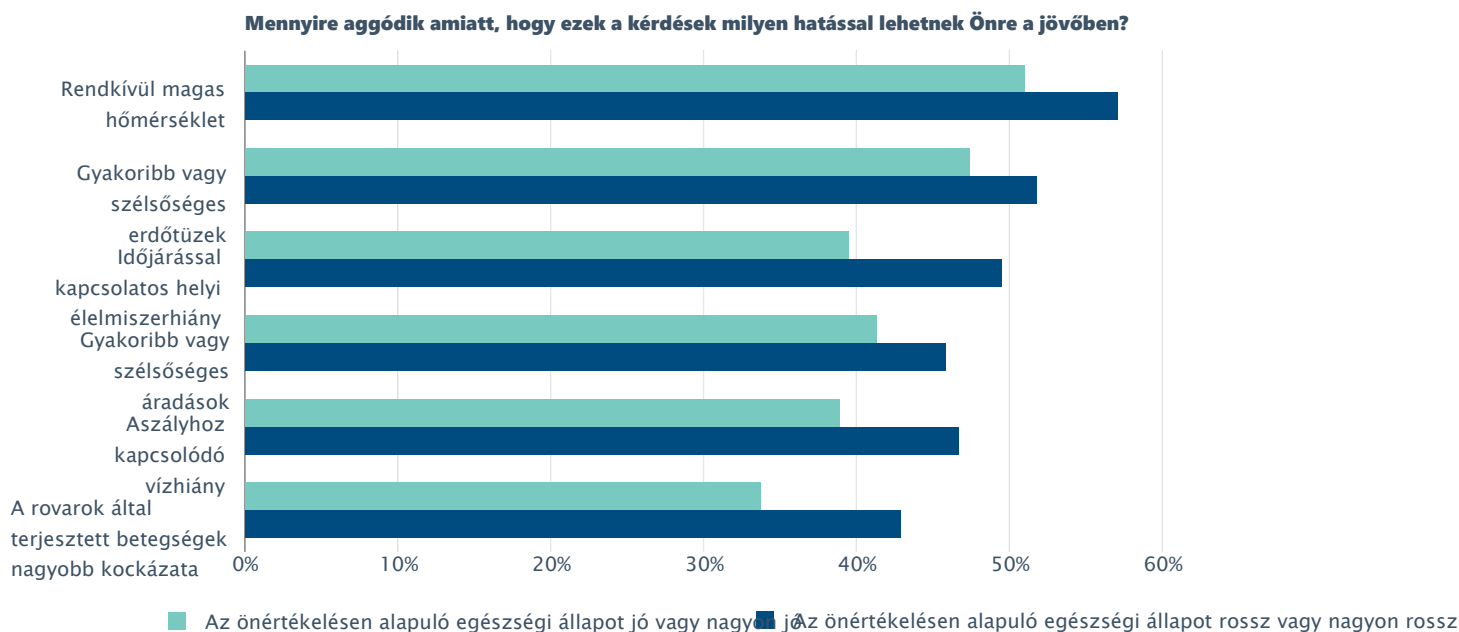
5 A válaszadói csoportok közötti különbségek

ábra: Azon válaszadók százalékos aránya, akik saját területükön éghajlati hatásokat tapasztaltak, saját maguk által értékelt egészségi állapot szerint

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

ábra: A jövőbeli éghajlati hatásokkal foglalkozó válaszadók százalékos aránya önértékelés alapján

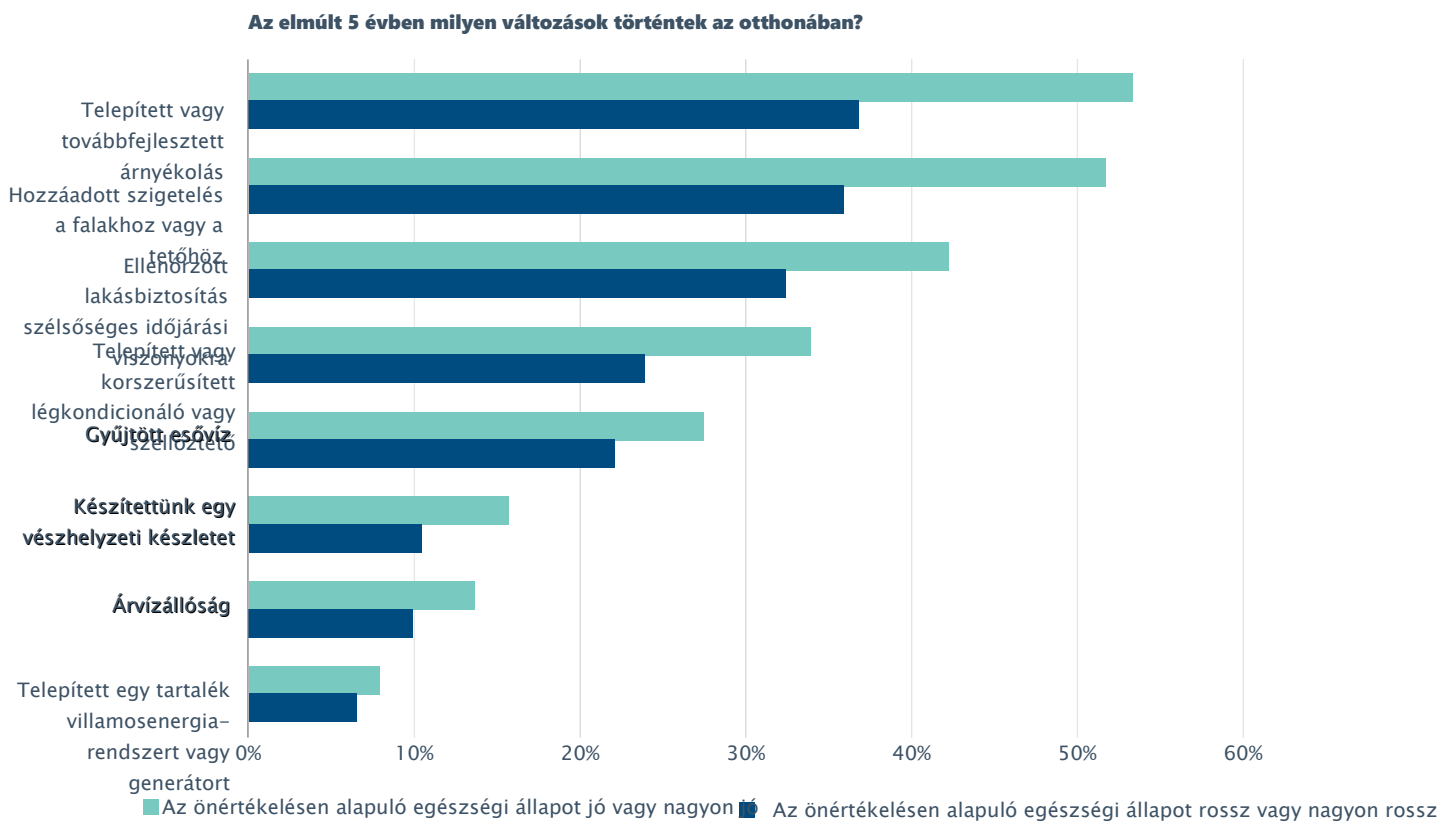
Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

Emellett a rosszabb önértékelésű válaszadók alacsonyabb százaléka számolt be arról, hogy mind háztartási szintű rezilienciaintézkedésekkel, mind pedig az észlelő hatóságok által irányított intézkedésekkel rendelkeznek a területükön (5.12. ábra és 5.13. ábra). A már meglévő egészségügyi problémákkal küzdő emberek a hőség és más szélsőséges időjárási események által leginkább érintett személyek közé tartoznak (WHO Europe, 2021; EEA, 2025b). Mint ilyen, ha kevesebb éghajlatváltozással szembeni rezilienciára vonatkozó intézkedés áll a rossz egészségi állapotú emberek rendelkezésére, az súlyosbíthatja az e csoportot érintő kockázatokat.

A rossz egészségi állapot csökkentheti az emberek munkaképességét, és ezáltal csökkentheti az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló háztartási szintű intézkedések megfizethetőségét. Az önértékelés szerint nagyon rossz vagy rossz egészségi állapotú emberek kétszer olyan magas százaléka (55,2%) számolt be arról, hogy nem engedheti meg magának, hogy nyáron megfelelően hűvösen tartsa otthonát, mint azok, akik egészségi állapotukat nagyon jónak vagy jónak értékelték (27,5%).

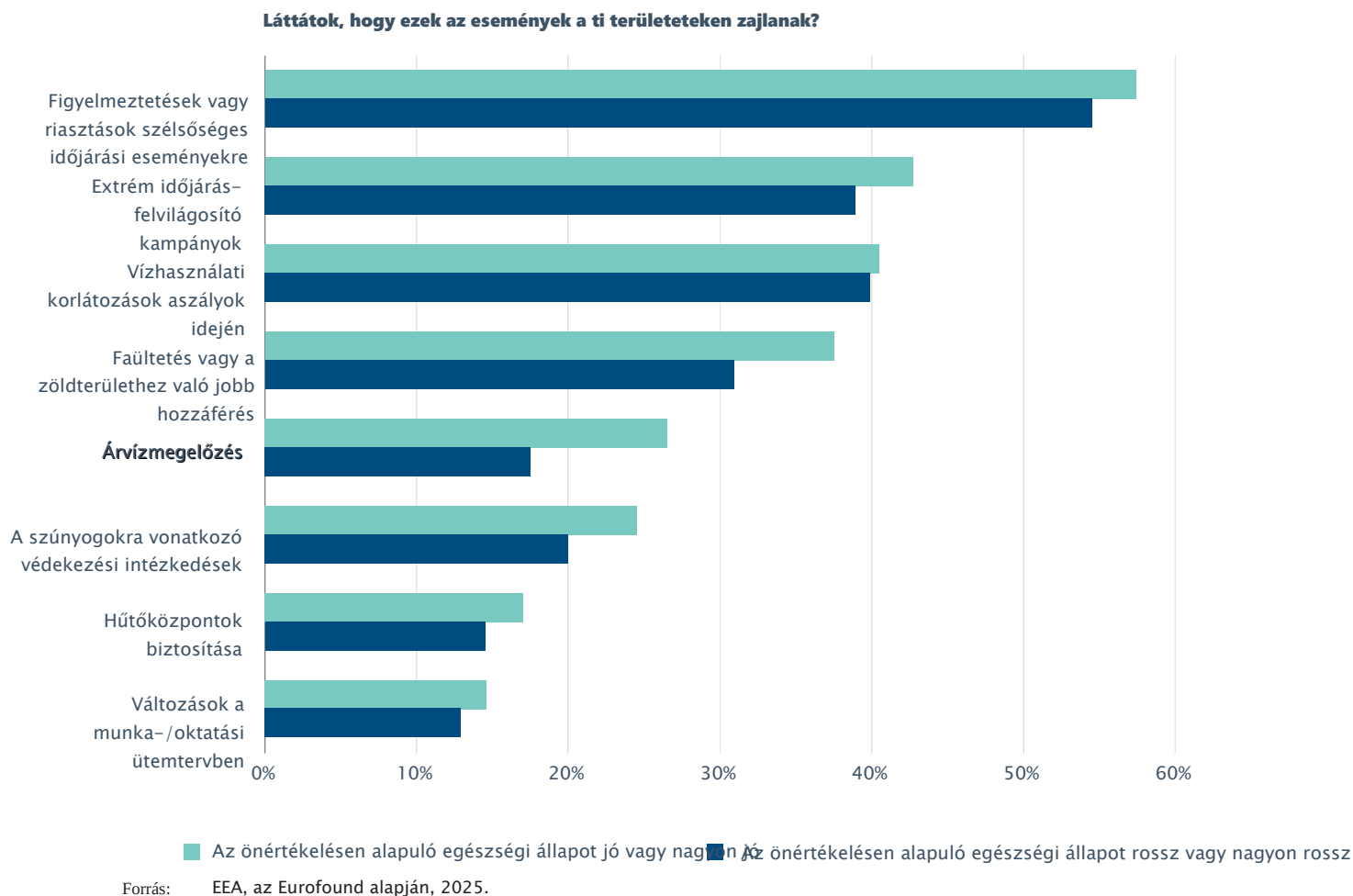
A súlyos egészségügyi problémákkal küzdő emberek jelentős ideig otthon lehetnek, és különösen érzékenyek lehetnek a hőre állapotuk vagy az általuk szedett gyógyszerek típusa miatt (WHO Europe, 2021). Fontos számukra, hogy otthon kényelmes hőmérsékletük legyen. Ugyanakkor azok 54,9%-a, akik arról számoltak be, hogy fizikai vagy mentális problémák, betegségek és fogyatékoságok miatt súlyosan korlátozták mindennapi tevékenységüket, azt mondták, hogy nem engedhetik meg maguknak, hogy nyáron hűvösen tartsák otthonukat, szemben azok 30,8%-ával, akik arról számoltak be, hogy nem korlátozták őket ilyen egészségügyi problémák. Ezért alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a meleg időszakokban mindenki hozzáférjen a megfizethető és fenntartható hűtéshez, különös tekintettel a gyorsan melegedő éghajlatra.

ábra: Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló háztartási szintű intézkedésekről beszámoló válaszadók százalékos aránya önértékelés alapján

Forrás: EEA, az Eurofound alapján, 2025.

ábra Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó, hatóság által vezetett intézkedéseket bejelentő válaszadók százalékos aránya önértékelés alapján

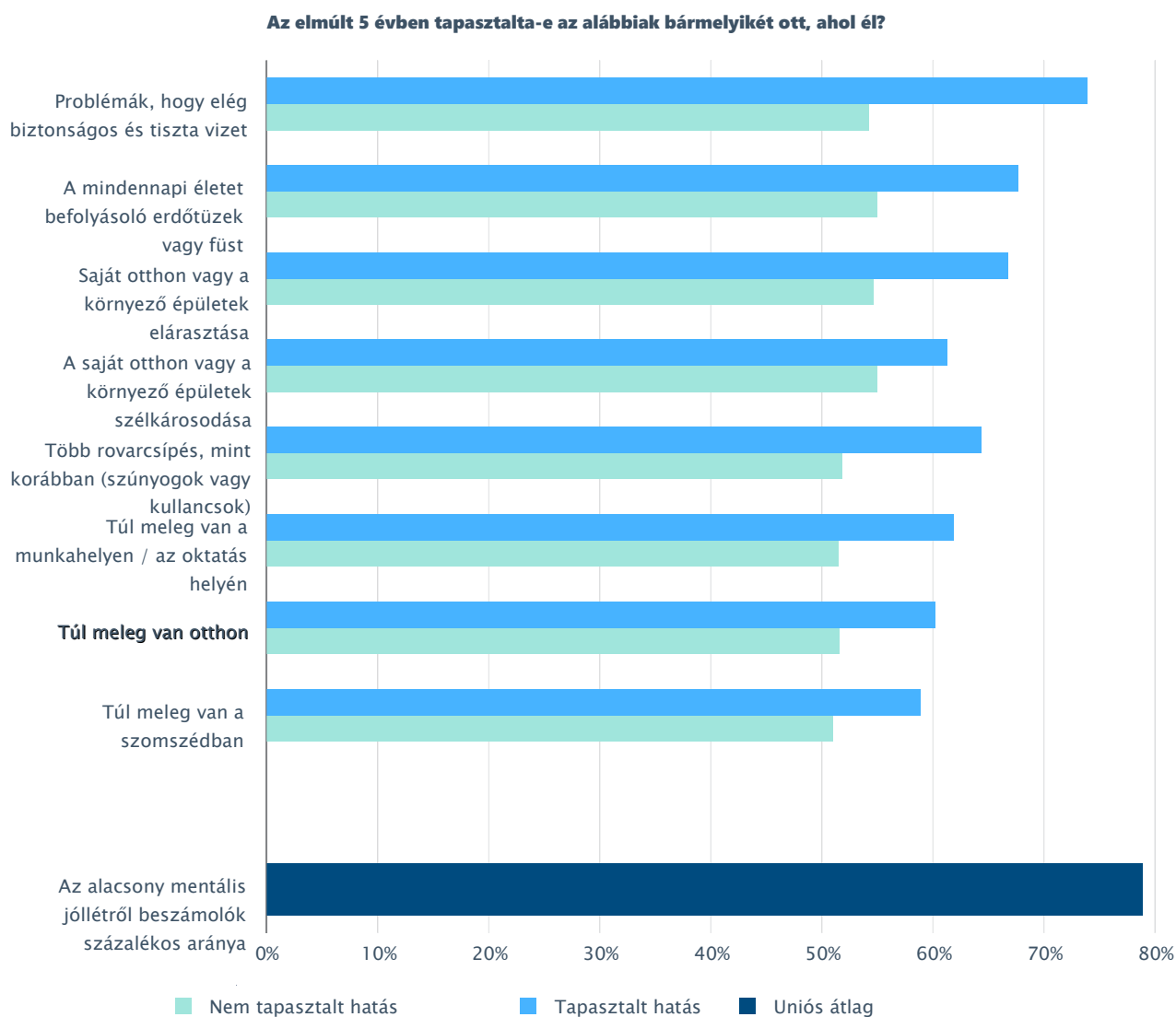

Az éghajlati hatások és a mentális egészség közötti kölcsönhatások mérése érdekében a felmérés a WHO 5 mentális jóllétet mérő eszközének kérdéseit is tartalmazta (WHO, 2024) ⁽⁴⁾. Az eredmények azt mutatják, hogy a rossz mentális egészségi állapotú válaszadók nagyobb valószínűséggel tapasztalták az éghajlatváltozás hatásait a területükön az elmúlt 5 évben (5.14. ábra). Ez a különbség statisztikailag szignifikáns marad az olyan körülmények ellenőrzése során, mint a jövedelem, a foglalkoztatási helyzet és a háztartás típusa.

A felmérés eredményeinek további statisztikai elemzése (regressziója) azt mutatja, hogy az elmúlt 5 évben a felsorolt éghajlati hatások közül három vagy több hasonló összefüggést mutat a rossz mentális jólléttel, mint a fő életstressz-tényezők, például a munkanélküliség vagy az egyedülálló szülőség. Ezek a megállapítások növelik az éghajlatváltozást a negatív mentális egészségügyi eredményekkel összekapcsoló bizonyítékok növekvő számát (pl. Európai Éghajlat- és Egészségügyi Megfigyelőközpont, 2022), és hangsúlyozzák, hogy a mentális egészséggel kapcsolatos megfontolásokat be kell építeni az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos intézkedésekbe és fellépésekbe.

4 A WHO akkor határozza meg a rossz mentális jóllét fogalmát, ha a válaszadók a WHO-5 kérdőíven 50 alatti pontszámot érnek el, amely öt kérdésből áll. Ez jelzi a mentális egészségi állapot (pl. depressziós rendellenesség) lehetséges jelenlétét (WHO, 2024).

ábra: A rossz önbevalláson alapuló mentális jólléttel rendelkező válaszadók százalékos aránya a területükre gyakorolt éghajlati hatásokkal kapcsolatos tapasztalatok alapján

6 Következtetések és cselekvési lehetőségek

Az itt közzétett online felmérés eredményei azt mutatják, hogy a válaszadók többsége már tapasztalt szélsőséges időjárási eseményeket és egyéb hatásokat, amelyeket a változó éghajlat idézett elő vagy súlyosbított. A válaszadók nagy százaléka aggódott a jövőbeli éghajlati hatások miatt. Ezek a megállapítások összhangban vannak más európai szintű felmérésekkel (EBB, 2024; Európai Bizottság, 2025a). A válaszadók jelentése szerint azonban az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések végrehajtásának jelenlegi szintje – mind a háztartások szintjén, mind a szomszédságukban – nem felel meg a megélt tapasztalatok és a jövőbeli aggályok alapján szükséges beavatkozás szintjének.

Ezek az eredmények alátámasztják, hogy az európai politika az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára összpontosít, és további erőfeszítésekre szólítanak fel az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén, az európai lakosság jólétének és jólétének védelme érdekében már bevezetett, az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló határozott menetrend mellett. A következő szakaszok olyan kérdéseket emelnek ki, amelyek relevánsak lehetnek a folyamatban lévő szakpolitikai megbeszélések szempontjából.

6.1 Az alkalmazkodási megoldások széles körű végrehajtásának szükségessége

A felmérés megállapításai az EUCRA eredményeit tükrözik: a társadalmi felkészültség továbbra is alacsony, mivel a szakpolitikák végrehajtása jelentősen elmarad a gyorsan növekvő kockázati szintektől (EEA, 2024a). Ezért létfontosságú, hogy az alkalmazkodási erőfeszítéseket Európa-szerte a tervezésről a végrehajtásra helyezze át.

A felmérés válaszadóinak megítélése szerint a felmérésben felsorolt intézkedések közül a leggyakrabban a hatóságok által jelenleg végrehajtott „nem infrastrukturális alapú” rezilienciaintézkedéseket – korai figyelmeztetéseket és riasztásokat, figyelemfelkeltő kampányokat és vízhasználati korlátozásokat aszályok idején – látják.

Bár ezek az intézkedések minden bizonnyal szükségesek és hatékonyak, elengedhetetlen az éghajlatra gyakorolt hatások megelőzéséhez hozzájáruló erőfeszítések fokozása is (lásd: 1.1. táblázat). Széles körben végre kell hajtani az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó infrastrukturális intézkedéseket, például a természet alapú megoldásokat (pl. a városok környezetbarátabbá tétele) és a csapadékvíz-gazdálkodást.

Az ilyen intézkedések általában a szubnacionális vagy helyi szintű hatóságok hatáskörébe tartoznak, de a helyi önkormányzatok túlnyomó többsége nem rendelkezik az alkalmazkodási tervek végrehajtásához szükséges forrásokkal (Venner et al., 2025). Ezért fontos biztosítani, hogy helyi szinten rendelkezésre álljon az alkalmazkodáshoz szükséges finanszírozás.

A városokon kívül élő válaszadók kisebb valószínűséggel számoltak be arról, hogy területükön alkalmazkodási intézkedéseket hajtottak végre. Bár az elmúlt néhány évben számos nagyváros az alkalmazkodási intézkedések élharcosa volt Európában (EEA, 2024b), alapvető fontosságú az alkalmazkodási erőfeszítések bevezetése a kisebb településeken és vidéki területeken is.

Egy közelmúltbeli tanulmány szerint a városok a nagyvárosokhoz képest gyakrabban számolnak be a politikai támogatás hiányáról, a finanszírozási lehetőségek azonosításához szükséges személyzeti kapacitás hiányosságairól, valamint a különböző – többek között uniós intézményektől és programoktól származó – alkalmazkodási finanszírozási források feltételeinek és követelményeinek való megfelelés nehézségeiről. Következésképpen kevesebb finanszírozás áll rendelkezésre az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedésekre és folyamatokra (Venner et al., 2025). Ezért helyi szinten fontos a további támogatás, mint az alkalmazkodás alapköve (EB, 2021). Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai platformja, a Climate-ADAPT tájékoztatást nyújt az éghajlatváltozáshoz [való alkalmazkodás különböző lehetőségeiről](#), és [esettanulmányokat](#) mutat be azok végrehajtásáról.

6.2 A hő mint az egészséget és a jólétet fenyegető leggyakoribb kockázat kezelése

Az EUCRA (EEA, 2024a) a hőt az emberi egészségre nézve kritikus kockázatként azonosítja. A felmérésben részt vevő azon válaszadók magas aránya, akik túlzott hőséget tapasztaltak, sürgős fellépést tesz szükségessé a probléma kezelése érdekében. Különösen fontos az emberek otthonaiban tapasztalható magas hőmérséklet kezelése a magas hőmérséklet által minden nyáron okozott halálozás és rossz egészségi állapot megelőzése érdekében (Janoš et al., 2025). Ez úgy valósítható meg, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedéseket és az éghajlatváltozás mérséklését célzó stratégiákat műszaki előírások, szabályzatok és biztonsági intézkedések formájában beépítik az építési szabványokba és gyakorlatokba (JRC, 2025).

A gyorsan melegedő Európában minden polgár számára elérhetővé és megfizethetővé kell tenni a fenntartható hűtést. Ebben a felmérésben a legkevesbé tehetős válaszadók közel kétharmada arról számolt be, hogy nem engedheti meg magának, hogy nyáron megfelelően hűvösen tartsa otthonát. Ez hangsúlyozza, hogy sürgősen biztosítani kell, hogy a hűtés megfizethető legyen a legalacsonyabb jövedelmű csoportok számára. A fenntartható hűtési stratégia fő elemei a következők:

- a távhűtés előmozdítása;
- a passzív hűtési technikákba történő beruházások előnyben részesítése;
- az aktív hűtőrendszerek racionális és mérsékelt használata;
- a jövőbeli melegebb éghajlathoz igazodó, alacsony energiaigényű hűtőrendszerek kifejlesztése (EEA, 2022c).

6.3 A háztartási szintű reziliencia ösztönzése

A hatóságok által irányított fellépéseket kiegészítő háztartási szintű intézkedések elérhetőségének és megfizethetőségének növelése egy másik olyan terület, amelyet a politikai döntéshozók tovább vizsgálhatnak az európai társadalom éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának javítása érdekében. Az EBB szerint (2024) az európaiak 71%-a érzi úgy, hogy tájékozott arról, hogy mit tehet otthona és életmódja hatékony átalakítása érdekében. A többség (60%) azonban nincs tisztában az erőfeszítéseik támogatására szolgáló állami támogatásokkal vagy pénzügyi ösztönzőkkel – vagy azért, mert ezek az ösztönzők nem állnak rendelkezésre, vagy azért, mert az ezekre vonatkozó információk rosszul oszlanak meg.

A felmérésben a bérlők – jelenleg az EU népességének 31 %-a (Eurostat, 2024) – kevésbé felkészült csoportként jelentek meg a lakástulajdonosokhoz képest. Ezért mind a magán-, mind a szociális lakások bérlőit figyelembe kell venni az emberek lakásainak átalakítására irányuló intézkedések során. A releváns intézkedések közé tartoznak például a lakástulajdonosokat és bérlőket az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedésekbe való beruházáshoz támogató részleges vagy teljes támogatások, vissza nem térítendő támogatások vagy hitelek (EEA, 2025b).

6.4 A veszélyeztetett csoportok védelme

Az alacsony jövedelmű csoportokon és bérlőken túl a felmérés eredményei rámutatnak annak fontosságára, hogy az alkalmazkodási intézkedések során más kiszolgáltatott csoportokat is figyelembe vegyenek. Különösen a fiatalok jóléte forog kockán, mivel példátlan éghajlatváltozást fognak átélni. Korábbi tanulmányok azt mutatják, hogy sok fiatal tapasztal éghajlati szorongást (Hickman et al., 2021), és ezt alátámasztja a felmérés fiatal válaszadóinak magas aránya (16–29 évesek), akik aggódnak a jövőbeli éghajlati hatások miatt.

Az önértékelés szerint rossz egészségi állapotú válaszadók nagy százaléka számolt be arról, hogy éghajlati hatásokat tapasztalt, és kevesebb háztartási szintű rezilienciaintézkedést hajtott végre. Ez azt jelzi, hogy az emberek egészségének az éghajlati hatásokkal szembeni védelmére kell összpontosítani, beleértve a már meglévő egészségügyi problémákkal küzdők jólétét is.

Különösen a változó éghajlat alatti mentális egészség tekintetében a felmérés eredményei arra utalnak, hogy összefüggés van a többszörös szélsőséges időjárási események és a rossz mentális egészség között. Ez azt kéri, hogy a célzott mentális

egészségügyi stratégiákat az eddigieknél sokkal nagyobb mértékben építsék be az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással és az egészséggel kapcsolatos szakpolitikákba és fellépésekbe (vö. Európai Éghajlat- és Egészségvédelmi Megfigyelőközpont, 2022; Stewart-Ruano et al., 2025).

Az EU legkiszolgáltatottabb polgárainak védelmére irányuló sürgős fellépés nélkül az éghajlati hatások valószínűleg tovább rontják az emberek egészségét. Mind a civil társadalmi szereplők, mind egyes uniós tagállamok a közelmúltban szorgalmazták az európai éghajlat- és egészségügyi stratégiát (EuroHealthNet, 2025; az Európai Unió Tanácsa, 2025). Ez hangsúlyozza a fellépés szükségességét és az EU mint az éghajlattal és az egészséggel foglalkozó koordináló szerv fontosságát.

Összefoglalva, fokozni kell az európai, nemzeti és szubnacionális szintű erőfeszítéseket mind a háztartások, mind a hatóságok által irányított reziliencia további növelése érdekében, hogy lépést lehessen tartani a változó éghajlattal. Ehhez rendszerszintű fellépésre van szükség a különböző ágazatokban, a lakhatástól és az épített környezettől kezdve a pénzügyeken és biztosításokon át a közegészségügyig.

Rövidítések

EGT	Európai Környezetvédelmi Ügynökség
EBB	Európai Beruházási Bank
EUCRA	Európai éghajlati kockázatértékelés
EU	Európai Unió
Eurofound	Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért

Hivatkozások

Az Európai Unió Tanácsa, 2025, az EPSCO Tanács (Egészségügy) 2025. december 2-i ülésére: Unió *éghajlat- és egészségügyi stratégia*” ([Diakakis, M., et al., 2022, 'Public Perceptions of Flood and Extreme Weather Early Warnings in Greece', Sustainability, 14. \(16\), 10199. o. \(<https://doi.org/10.3390/su141610199>\).](https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15753-2025-INIT/en/pdf#:~:text=LIFE.5-,EN,a%20low-carbon%20economy.2%20), hozzáférés: 2025. december 11.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Európai Bizottság, 2021, A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia (COM(2021) 82 final) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>), hozzáférés: 2025. december 11.

Európai Bizottság, 2024, A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az éghajlati kockázatok kezelése – az emberek és a jólét védelme (COM(2024) 91 final) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0091>), hozzáférés: 2025. december 11.

Európai Bizottság, 2025a, '565. sz. Eurobarométer tematikus felmérés. Climate change" (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472>), hozzáférés: 2025. december 11.

Európai Bizottság, 2025a, Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a felkészültségi unióra vonatkozó európai stratégiáról (JOIN(2025) 130 final) (<https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/b81316ab-a513-49a1-b520-b6a6e0de6986/download>), hozzáférés: 2025. december 11.

Európai Bizottság, 2025b, A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az egészségügyi válságokra vonatkozó uniós megelőzési, felkészültségi és reagálási terv bevezetése (COM(2025) 745 final) (https://health.ec.europa.eu/document/download/30e8929a-3644-4049-a75f-9158345884c9_en?filename=security_com_2025-745_act_en.pdf), hozzáférés: 2025. december 11.

ECDC, 2021, *Organisation of vector surveillance and control in Europe (A vektorok felügyeletének és ellenőrzésének megszervezése Európában)* (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/organisation-vector-surveillance-and-control-europe>), hozzáférés: 2025. december 19.

ECDC, 2023, 'Culex pipiens csoport – jelenlegi ismert eloszlás: 2023. október" (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/culex-pipiens-group-current-known-distribution-october-2023>), hozzáférés: 2025. december 11.

ECDC, 2025, 'Aedes invazív szúnyogok – jelenlegi ismert eloszlás: 2025. június" (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/aedes-invasive-mosquitoes-current-known-distribution-june-2025>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2017, *Climate change adaptation and disaster risk reduction in Europe (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázat-csökkentés Európában)*, EEA Report No 15/2017 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2020, *Városi alkalmazkodás Európában: hogyan reagálnak a városok az éghajlatváltozásra*, az EEA 12/2020. *sz. jelentése* (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2022a, *Climate change as a threat to health and well-being in Europe* (Az éghajlatváltozás mint az egészséget és a jóllétet fenyegető veszély Európában): focus on heat and infectious diseases, 7/2022. sz. EEA-jelentés (<https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-on-health>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2022b, A „méltányos reziliencia” felé: „Senkit nem hagyunk hátra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás során”, EEA-tájékoztató (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/towards-just-resilience-leaving-no-one-behind-wor-adapting-to-climate-change>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2022c, *Cooling buildings sustainable in Europe: (Épületek fenntartható hűtése Európában: az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, valamint azok társadalmi hatásai közötti kapcsolatok feltárása)*, EEA-tájékoztató (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/cooling-buildings-sustainably-in-europe-exploring-the-links-between-climate-mitigation-and-adaptation-and-social-impacts>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2024a, *European Climate Risk Assessment* (Európai éghajlati kockázatértékelés), EEA report No 01/2024 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2024b, *Városi alkalmazkodás Európában: mi működik?*, 14/2023. sz. EEA-jelentés (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe-what-works>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2024c, *The impacts of heat on health* (A hő egészségre gyakorolt hatásai): felügyelet és felkészültség Európában, EEA briefing (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-impacts-of-heat-on-health>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2025a, *From adaptation planning to action* (Az alkalmazkodástervezéstől a cselekvésig): Insights into progress and challenges across Europe, EEA briefing (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/from-adaptation-planning-to-action>), hozzáférés: 2025. december 11.

EEA, 2025b, *Social fairness in preparing for climate change* (Társadalmi méltányosság az éghajlatváltozásra való felkészülésben): hogyan szolgálhatja Európa-szerte a közösségek javát az igazságos reziliencia, az EEA 04/2025. sz. jelentése (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/social-fairness-in-preparing-for-climate-change-how-resilience-can-benefit-communities-across-europe>), hozzáférés: 2025. december 12.

EEA, 2025c, „Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe” (Az időjárási és éghajlati szélsőségekből eredő gazdasági veszteségek Európában), EEA Indicator (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related>), hozzáférés: 2025. december 12.

EEA, 2025d, 'Az EU-ban legalább az év egynegyedében vízhiányos körülmények által érintett terület és lakosság, a vízkitermelési index plusz'-val mérve, EEA Chart (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-freshwater-resources-in-europe-1-1764323013/area-and-population-affected-during?activeTab=265e2bee-7de3-46e8-b6ee-76005f3f434f>), hozzáférés: 2025. december 12.

EBB, 2024, az európaiak 94 %-a támogatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedéseket az EBB felmérése szerint (<https://www.eib.org/en/press/all/2024-406-94-of-europeans-support-measures-to-adapt-to-climate-change-according-to-eib-survey>), hozzáférés: 2025. december 12.

Eurofound, 2024, 'WHO-5 átlagpontszámok és a depresszió kockázatának kitett személyek aránya korcsoportonként, EU27, 2020–2023' (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/who-5-average-scores-and-proportions-people-risk-depression-age-group-eu27-2020-2023>), hozzáférés: 2025. december 12.

Eurofound, 2025, *Living and Working in the EU e-survey* (Élet és munka az uniós e-felmérésben) (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/surveys/living-and-working-in-the-eu-e-survey>), hozzáférés: 2025. december 12.

- EuroHealthNet, 2025, „Sürgős felhívás egy uniós éghajlat- és egészségügyi stratégiára”, sajtóközlemény (<https://eurohealthnet.eu/publication/an-urgent-call-for-an-eu-strategy-on-climate-and-health/>), hozzáférés: 2025. december 12.
- Európai Éghajlat- és Egészségügyi Megfigyelőközpont, 2022, *Éghajlatváltozás és egészségügy: az európai nemzeti szakpolitikák áttekintése* (<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/observatory/policy/national-policies/status-national-policies>), hozzáférés: 2025. december 19.
- Európai Biztosítás-és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság, 2024, *The dashboard on insurance protection gap for natural catastrophes in a dióhéjban* (https://www.eiopa.europa.eu/document/download/bbdc653b-e335-41f0-8293-0d8280a09855_hu?filename=EIOPA-BoS-24-473_Dashboard%20on%20insurance%20protection%20gap%20for%20natural%20catastrophes%20in%20a%20nutshell%20-%202024%20version.pdf), hozzáférés: 2025. december 12.
- Európai Parlament, 2024, *Szakpolitikai eszközök az éghajlatváltozással kapcsolatos társadalmi egyenlőtlenségek kezelésére: Study in focus* ([https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2023\)740081](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2023)740081)), hozzáférés: 2025. december 12.
- Eurostat, 2023, „EU statistics on income and living conditions” (A jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztikák), Microdata (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-statistics-on-income-and-living-conditions>), hozzáférés: 2025. december 11.
- Eurostat, 2024, *Housing in Europe – 2024 edition* (Lakhatás Európában – 2024. évi kiadás, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/housing-2024>), hozzáférés: 2025. december 12.
- Hickman, C. és mások, 2021, „Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: globális felmérés, *The Lancet Planetary Health*, 5(12) E863-E873 ([https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(21\)00278-3](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(21)00278-3)).
- Janoš, T. és mások, 2025, „Heat-related mortality in Europe during 2024 and health emergency forecasting to reduce preventable deaths” (Hővel összefüggő halálozás Európában 2024-ben és egészségügyi vészhelyzeti előrejelzés a megelőzhető halálesetek csökkentése érdekében), *Nature Medicine* (<https://doi.org/10.1038/s41591-025-03954-7>).
- JRC, 2017, *Overcoming the split incentive barrier in the building sector (A megosztott ösztönző akadály leküzdése az építőiparban): Unlocking the energy efficiency potential in the rental & multifamily sectors*, JRC Technical Report No JRC101251 (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101251>), hozzáférés: 2025. december 12.
- JRC, 2025, „Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: Szabványok és stratégiák az épített környezetre vonatkozóan” (<https://eurocodes.jrc.ec.europa.eu/news/climate-change-adaptation-standards-and-strategies-built-environment>), hozzáférés: 2025. december 12.
- Martinez, G., et al., 2025, „People-centered cooling: az egészség védelme a veszélyes hővel szemben, az embertől a bolygót”, *International Journal of Biometeorology*, 69. o., 2141–2156. o. (<https://doi.org/10.1007/s00484-025-02952-1>).
- Stewart-Ruano, A. és mások, 2025, „A Critical Gap in Addressing Mental Health in Heat-Health Action Plans Worldwide”, *Current Environmental Health Reports*, 12(23) (<https://doi.org/10.1007/s40572-025-00486-7>).
- Tesselaar, M., et al., 2020, „Regional inequalities in flood insurance affordability and uptake under climate change” (Regionális egyenlőtlenségek az árvízbiztosítás megfizethetőségében és elterjedésében az éghajlatváltozás keretében), *Sustainability*, 12(20), 8734 (<https://doi.org/10.3390/su12208734>).
- Titko, M. és mások, 2021, „Population Preparedness for Disasters and Extreme Weather Events as a Predictor of Building a Resilient Society: The Slovak Republic”, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18 (5), 2311. o. (<https://doi.org/10.3390/ijerph18052311>).

van Daalen, K. és mások, 2024, „The 2024 Europe Report of the Lancet Countdown on Health and Climate Change: példa nélküli felmelegedés példátlan fellépést *igényel*”, *The Lancet Public Health*, 9 (7), e495-522. o. ([https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00055-0](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00055-0)).

Venner, K., et al., 2025, 'Ki vezet, ki késik? Városok közötti egyenlőtlenségek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai finanszírozásában', *Environmental Research Letters*, 20. (7), 074061. o. (<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/adde71>).

WHO, 2024, *The World Health Organization-Five Well-Being Index (WHO-5)* (<https://www.who.int/publications/m/item/WHO-UCN-MSD-MHE-2024.01>), hozzáférés: 2025. december 12.

WHO Europe, 2021, *Heat and health in the WHO European region (Hő és egészség a WHO európai régiójában): a hatékony megelőzés aktualizált bizonyítékai* (<https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289055406>), hozzáférés: 2025. december 12.

World Weather Attribution, 2024, „Climate change and high-exposure-increased-costs-and-disruption-to-lives-and-livelihoods-from-flooding-associated-with-exceptally-heavy-rainfall-in-central-europe/” (*Éghajlatváltozás és magas kitettség: a Közép-Európában rendkívül heves esőzésekkel összefüggő áradások miatt megnövekedett költségek, valamint az élet- és megélhetési zavarok*). (<https://www.worldweatherattribution.org/climate-change-and-high-exposure-increased-costs-and-disruption-to-lives-and-livelihoods-from-flooding-assing-with-with-exceptionally-heavy-heinfall-in-in-in-in-in-in-in-in-central-europe/>), hozzáférés: 2025. december 12.

Zhang, L. és mások, 2025, „Housing and household vulnerability to summer overheating: A latent classification for England”, *Energy Research & Social Science*, 125. o. (<https://doi.org/10.1016/j.erss.2025.104126>).

1. melléklet: Élet és munka az EU-ban – 2025. évi e-felmérés, a jelentésben elemzett kérdések

Az elmúlt 5 évben tapasztalta-e az alábbiak bármelyikét, ahol él?

- Túl meleg van az otthonodban
- Túl meleg van a munkahelyén/oktatási helyén
- Túl meleg van, ha a szomszédban van
- A házat vagy a körülötted lévő épületeket elárasztja az árvíz
- A házat vagy a körülötte lévő egyéb épületeket károsítja a szél
- A mindennapi életet befolyásoló erdőtüzek vagy azok füstje
- Több rovarcsípés, mint korábban (szúnyogok vagy kullancsok)
- Problémák a biztonságos és tiszta vízhez való elegendő hozzájutással

Válaszlehetőségek: Igen; Nem; Nem tudom; Inkább ne válaszoljon

Mennyire aggódik amiatt, hogy ezek a kérdések milyen hatással lehetnek Önre a jövőben?

- Rendkívül magas hőmérséklet, amely megzavarja a mindennapi életet és a jólétet
- Gyakoribb vagy szélsőségesebb árvizek
- Gyakoribb vagy szélsőségesebb erdőtüzek
- Nagyobb a valószínűsége annak, hogy a szúnyogok vagy a kullancscsípések betegségeket okoznak
- Az aszályok miatt a biztonságos vízhez való korlátozott hozzáférés a mindennapi használathoz
- A helyi és szezonális élelmiszerekhez való korlátozott hozzáférés a növényeket érintő időjárás miatt

Válaszlehetőségek: nagyon aggasztó; Eléggé aggasztó; mérsékelten érintett; Enyhén aggódom; Egyáltalán nem érintett; Nem tudom; Inkább ne válaszoljon

Az elmúlt 5 évben milyen változások történtek az otthonában?

- Hozzáadott szigetelés a falakhoz vagy a tetőhöz
- Telepített vagy korszerűsített légkondicionáló vagy szellőztető
- Telepített vagy továbbfejlesztett árnyékolás
- Árvízállóság (pl. jobb vízelvezetés, árvízvédelmi gátak)
- Gyűjtött esővíz otthoni/kerti használatra
- Telepített egy tartalék villamosenergia-rendszert vagy generátort
- Készített egy vészhelyzeti készletet
- Biztosított lakásbiztosítás fedezi a szélsőséges időjárási eseményeket

Válaszlehetőségek: Igen, az elmúlt 5 évben; már a helyén van (beleértve az új építmények jellemzőit is); Nem, nincs a helyén; Nem tudom; Inkább ne válaszoljon

Láttátok, hogy ezek az események a ti területeteken zajlanak?

- Hőhullámokra vagy más szélsőséges időjárási eseményekre vonatkozó figyelmeztetések vagy riasztások (sms-en keresztül mobiltelefonra, telefonhívásokra, médiában)
- Figyelemfelkeltő kampányok a kockázatokról és a szélsőséges időjárás esetén meghozandó intézkedésekről
- Több fa ültetése vagy a zöldterületekhez (pl. parkokhoz) való jobb hozzáférés
- Hűtési központok (azaz légkondicionálóval felszerelt középületek) biztosítása
- A munka-/oktatási ütemterv módosítása a legmelegebb órákban vagy napokban végzett tevékenységek elkerülése érdekében
- Árvíz megelőzés (pl. gátak vagy tavak esővízhez)
- Vízhasználati korlátozások aszály idején
- A szúnyogok elleni védekezési intézkedések (pl. permetezés/fertőtlenítés)

Válaszlehetőségek: Igen; Nem; Nem tudom; Inkább ne válaszoljon

Megengedheti-e az Ön háztartása a következőket?

- Nyáron az otthon megfelelő hűtése

Válaszlehetőségek: Igen; Nem; Nem tudom; Inkább ne válaszoljon

Európai Környezetvédelmi Ügynökség, Eurofound

Túlmelegedett és nem megfelelően előkészített: Az európaiak tapasztalatai az éghajlatváltozással való együttélésről

2026 – 48 oldal – 21 x 29,7 cm

ISBN: 978-92-9480-755-7

doi: 10.2800/6087030

01/2026. sz. EGT-jelentés

Kapcsolattartás az EU-val

Személyesen

Az Európai Unió egész területén több száz Europe Direct információs központ működik. Az Önhöz legközelebb eső központ címe a következő címen található: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Telefonon vagy e-mailben

A Europe Direct szolgáltatás választ ad az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire. Felveheti a kapcsolatot ezzel a szolgáltatással: Ingyenesen hívható telefonszám: 00 800 6 7 8 9 10 11 (egyes szolgáltatók díjat számíthatnak fel ezekért a hívásokért), vagy a következő szabványos számon: +32 22 99 96 96 vagy e-mailben a következő címen: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Információk az EU-ról

Online

Az Európai Unióval kapcsolatos információk az EU valamennyi hivatalos nyelvén elérhetők az Europa honlapon: https://european-union.europa.eu/index_en

Uniós kiadványok

Az ingyenes és díjköteles uniós kiadványok letölthetők vagy megrendelhetők a következő internetcímen: <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications>.

Az ingyenes kiadványok több példánya elérhető a Europe Direct portálon vagy a helyi információs központban (lásd: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en).